

HÍRADÓ

XX. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1976. NOVEMBER 20.

Az ENSZ-közgyűlés az erőszakról, Ciprusról és a palesztinok helyzetéről

Az ENSZ közgyűlése nagy szavazattöbbséggel jóváhagyta azt a jelentést, amelyet a politikai bizottság terjesztett a plénum elé, és amely tartalmazza az erőszakra való lemondással kapcsolatban tett szovjet javaslatot. A határozat elfogadásával a plénum tudomásul vette azt a szerződés-tervezetet, amely — szovjet javaslatra — nemzetközi szerződés formájában kizárja az erőszak alkalmazását a nemzetközi kapcsolatok gyakorlatából. A határozat egyúttal felszólítja a tagországokat, hogy legkésőbb 1977. június 1-ig tájékoztassák az ENSZ főtitkárát a javaslattal kapcsolatos álláspontjukról.

A szavazás után *Vaszilij Kuznyecov* szovjet külügyminiszter-helyettes kifejtette: a vita és a szavazás eredménye azt bizonyítja, hogy az államok döntő többsége érdekelt egy ilyen szerződés kidolgozásában. A szerződés megakadályozná, hogy az államok egymás közötti kapcsolatukban az erőszakot vagy az erőszakkal való fenyegetést alkalmazzák.

A határozat ellen csupán Kína és Albánia szavazott. Huang Hua kínai ENSZ-nagykövet a közgyűlés politikai bizottságában ismét élesen szovjetellenes kijelentéseket tett. A kínai felszólaló, csakúgy, mint korábbi beszédeiben, egyenlőségjelet tett a Szovjetunió és az Egyesült Államok közé, és azt állította: a hadászati fegyverrendszerek korlátozásáról folyó

tárgyalásokat a Szovjetunió és az Egyesült Államok a megéretté használja fel, hogy „annak leple alatt meggyorsítsák a hadászati fegyverrendszerek fejlesztését”.

Az ENSZ-közgyűlés megkezdte a ciprusi kérdés vitáját is. *Joannisz Hrisztofidesz*, a Ciprusi Köztársaság külügyminisztere felszólalásában rámutatott, hogy az 1974. júliusa óta elfogadott 16 ENSZ-határozat ellenére a szigetországban változatlanul súlyos a helyzet. Leszögezte, hogy a ciprusi kérdés alapvetően nem két közös törzsalakodás, hanem a Ciprus ellen elkövetett török agresszió problémája. Törökország szándékait illetően a ciprusi külügyminiszter rámutatott: Ankara olyan rendezést szeretne, amely névlegesen ugyan a két ciprusi népközösség szövetségét hozná létre, a valóságban azonban az ország felosztásához vezetne.

Szavazásra került sor a közgyűlés különleges politikai bizottságában is. A bizottság 101 szavazattal, 2 ellenszavazattal és 2 tartózkodás mellett határozatot fogadott el, amely ismételtén megerősíti az Izrael által 1967 óta megszállt területekről kitelepített, 240 ezerre becsült arab lakosok jogát, hogy visszatérjenek otthonaikba és táboraikba, s felszólítja Izraelt, hogy haladéktalanul tegyen lépéseket az elűzöttek visszatérésének elősegítésére. A tervezet ellen Izrael és Costa Rica szavazott.

Határozattervezet a környezeti hadviselés eltiltásáról

Az ENSZ székhelyén, a közgyűlésen és bizottságaiban fontos leszerelési tárgyú eszmecserék folytak.

A közgyűlés 1. számú politikai bizottsága elé terjesztették megvitátásra a természeti környezet és a légkör katonai célokra való felhasználásának betiltásáról szóló egyezmény tervezetét.

Ugyancsak a közgyűlés 1. számú politikai bizottsága elé a szovjet küldöttség határozati javaslatot terjesztett az új tömegpusztító fegyverfajták és az ilyen fegyverrendszerek kidolgozásának és gyártásának megtiltásáról.

Izraelben szovjet delegátus a leszerelés egyes kérdéseiben vallott szovjet álláspontot ismertette hangzott a nukleáris fegyverkísérletek általános és teljes betiltásának fontosságát is. A nukleáris veszély fokozódásának fontos

fékezője az atomsorompó-szerződés.

Az ENSZ-közgyűlés plenáris ülésén *Tulinov* szovjet képviselő hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió nagy jelentőséget tulajdonít annak a tevékenységnek, amelyet a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség fejt ki az atomerő békés felhasználása terén. — Az ügynökség — mondotta *Tulinov* — hasznos munkát végzett az atomsorompó-szerződés előírásainak gyakorlati megvalósítása terén. El kell érni — hangsúlyozta a szovjet delegátus —, hogy a nukleáris energia békés felhasználásában kialakuló nemzetközi együttműködés ne váljék az atomfegyver elterjedésének csatornájává.

A Szovjetunió — mondotta a továbbiakban *Tulinov* — az atomfegyver elterjedésének megakadályozását szorgalmazza, de állást foglal a nukleáris

energia széles körű, békés célú alkalmazása mellett is. E téren a legszorosabban együttműködik a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel. A szovjet kormány nemrégiben úgy döntött, hogy 1977-ben önkéntesen növeli a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség műszaki segélyalapjához való hozzájárulását. Az ügynökség ezt a hozzájárulást felhasználhatja arra, hogy szovjet be rendezéseket vásároljon, és ezzel segítséget nyújtson a fejlődő országoknak, elsősorban azoknak, amelyek csatlakoztak az atomsorompó-szerződéshez.

Közel-Kelet

Libanoni jobboldali erők az arab békefenntartó egységek jelenléte ellen

Szárkisz elnök üzenete, valamint a libanoni bal- és jobboldal vezetőinek felszólítása ellenére, ismét tüzpárbaj alakult ki Bejrút jobboldal ellenőrzte keleti és a baloldali ellenőrzése alatt álló nyugati része között. A rádiójelentések súlyos csatározásokról számoltak be. A szemben álló felek gépfegyverrel, tüzérséggel és föld-föld rakétával lötköztek egymással.

A főváros keresztény lakta körzetében és Dzsuniében, a jobboldal „fővárosában” tiltakozási hullám robbant ki az arabközi biztonsági erők akcióba lépése ellen. A jobboldali tüntetők barikádokat állítottak fel az utcákban, a kereskedők bezárták boltjaikat, és az iskolai oktatás is elmaradt.

Szárkisz tanácskozott *Pierre Gemayellel*, a Kataeb (falangista) Párt és *Camille Cha-*

A „zöldsisakosok” elfoglalták libanoni állásaikat

Az arabközi biztonsági erők, a „zöldsisakosok” szíriai alakulatai Libanonban a központi hegyvidéken ellenállás nélkül vonultak be mind a jobboldal, mind a baloldal által ellenőrzött körzetekbe.

Meg nem erősített hírek szerint a szíriai alakulatok megérkezése előtt a libanoni központi hegyvidékről teherautókon távoztak a palesztin gerillák, a fővárostól délre levő menekülttáborok felé tartottak.

Az arabközi biztonsági erők egyik, körülbelül hatezer főnyi kontingense négyfelől bevonult Bejrút észak- és délkeleti külső kerületeibe. Megtízítították a torlaszoktól a Bejrút—Damaszkusz országot s ezzel helyreállt a közúti összeköttetés a Baabdaiban levő elnöki palota és Bejrút nyugati része, s egyúttal a város keleti és nyugati részei között. A bevonulással az arabközi biztonsági erők csapatai nem tapasztaltak ellenállást, de amikor a zöldsisakosok még csak a főváros felé tartottak, Bejrútnak a nemzeti hazafias erők ellenőrzése alatt levő nyugati részét súlyos gránátvető-támadás érte, ezt megelőzően pedig a jobboldali milicisták Kelet-Bejrútnak barikádokat emeltek, s röplapokon a biztonsági erőkkel szembeni ellenállásra szólították fel a lakosságot.

A zöldsisakosok egyelőre nem vonultak be magába Bejrútba, hanem — mint az Arab Liga egyik szóvivője közölte — megerősítik eddig elfoglalt állásaikat. Ezek egyike éppen a tragikus sorsú Tell Zaa-

Műszaki-tudományos együttműködés a Zöld-foki szigetekkel

Műszaki-tudományos együttműködési megállapodást és munkaprogramot írt alá a TESCO vezérigazgatója és a Zöld-foki szigetek Köztársaság miniszterelnöki kabinetirodájának vezetője. A műszaki-tudományos együttműködésről a két ország miniszterelnöke, *Lázár György* és *Pedro Pires* ez év februárjában Budapesten állapodott meg.

A most megkötött együttműködési megállapodás alapján hazánk orvosszakembereket küld majd a Zöld-foki szigetekre, s az onnan érkező diákokat Magyarországon képezik ki szakmunkásokká, technikusokká.

Jasszer Arafat, a PFSZ VB elnöke, aki rövid szaúd-arábi látogatása után ismét Líbiába utazott, Tripoliban sajtótájékoztatót tartott, ahol közölte, hogy a libanoni jobboldal ellenőrzte keleti és a baloldali ellenőrzése alatt álló nyugati része között. A rádiójelentések súlyos csatározásokról számoltak be. A szemben álló felek gépfegyverrel, tüzérséggel és föld-föld rakétával lötköztek egymással.

Az arabközi biztonsági erők, a „zöldsisakosok” szíriai alakulatai Libanonban a központi hegyvidéken ellenállás nélkül vonultak be mind a jobboldal, mind a baloldal által ellenőrzött körzetekbe.

Az arabközi biztonsági erők egyik, körülbelül hatezer főnyi kontingense négyfelől bevonult Bejrút észak- és délkeleti külső kerületeibe. Megtízítították a torlaszoktól a Bejrút—Damaszkusz országot s ezzel helyreállt a közúti összeköttetés a Baabdaiban levő elnöki palota és Bejrút nyugati része, s egyúttal a város keleti és nyugati részei között. A bevonulással az arabközi biztonsági erők csapatai nem tapasztaltak ellenállást, de amikor a zöldsisakosok még csak a főváros felé tartottak, Bejrútnak a nemzeti hazafias erők ellenőrzése alatt levő nyugati részét súlyos gránátvető-támadás érte, ezt megelőzően pedig a jobboldali milicisták Kelet-Bejrútnak barikádokat emeltek, s röplapokon a biztonsági erőkkel szembeni ellenállásra szólították fel a lakosságot.

Az arabközi biztonsági erők, a „zöldsisakosok” szíriai alakulatai Libanonban a központi hegyvidéken ellenállás nélkül vonultak be mind a jobboldal, mind a baloldal által ellenőrzött körzetekbe.

Az arabközi biztonsági erők, a „zöldsisakosok” szíriai alakulatai Libanonban a központi hegyvidéken ellenállás nélkül vonultak be mind a jobboldal, mind a baloldal által ellenőrzött körzetekbe.

Az arabközi biztonsági erők, a „zöldsisakosok” szíriai alakulatai Libanonban a központi hegyvidéken ellenállás nélkül vonultak be mind a jobboldal, mind a baloldal által ellenőrzött körzetekbe.

Az arabközi biztonsági erők, a „zöldsisakosok” szíriai alakulatai Libanonban a központi hegyvidéken ellenállás nélkül vonultak be mind a jobboldal, mind a baloldal által ellenőrzött körzetekbe.

A Nagy Október évfordulójának ünnepei Moszkvában

A szovjet nép az ipari tervek túlteljesítésével, a mezőgazdaságban pedig a rekordtermés sikeres betakarításával ünnepelte a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 59. évfordulóját. A Vörös téren felállított tv-kamerák, a távközlési műholdak, illetve az Intervízió közvetítési láncja jóvoltából a meghívottakon kívül szerte a világon sok millió tévénéző lehetett szemtanúja a katonai díszszemlének és a moszkvai dolgozók színpompás felvonulásának.

A mauzóleummal átellenben, a GUM áruház homlokzatát Lenin vörös drapériával keretezett portréja díszítette. Tőle balra a munkás, a matróz és a katoná hatalmas alakja azokat szimbolizálta, akik 59 esztendővel ezelőtt erőiket egyesítve, egyetlen rohammal söpörték el a régi világot. A teret díszítő jelzések a világtörténelmet formáló évfordulót, a Szovjetunió Kommunista Pártját, a szovjet népet és az SZKP nagy jelentőségű XXV. kongresszusának határozatait üdvözlöttek.

Amikor — pontosan tíz órák — felcsendült a Kreml toronyórájának jól ismert harangjátéka, a téren felsorakozott díszalakulatok tisztelgése és a tribünön állók tapsa közepette megjelentek a Lenin-mauzóleum mellvédjén a szovjet párt- és állami vezetők.

Az ezrefőnyi, összevont katonazenekar pezsgő indulót játszott, díszjel harsant

és *Usztyinov* marsall a mauzóleum mellvédjén elhelyezett mikrofonhoz lépett, hogy az SZKP KB és a szovjet kormány megbízásából elmondja a honvédelmi miniszter hagyományos ünnepi beszédét.

A katonai parádét a moszkvai dolgozók szezereinek felvonulása követte.

A szovjet kormány délután nagyszabású fogadást adott a Kreml kongresszusi palotájában, amelyen részt vettek a párt, állami és a társadalmi élet legkiválóbb képviselői, a diplomáciai képviselők vezetői. Ott voltak az ünnepség alkalmából Moszkvába érkezett külföldi vendégek is.

Az ünnepi fogadáson megjelent vendégeket *Leonid Brezsnyev* üdvözlölte.

— A mai nappal — mondomta — a szovjet szocialista állam fennállásának hatvanadik évébe lépett. A szovjet embereket büszkeség tölti el az eltelt évtizedekben az élet minden területén elért kimagasló eredmények láttán, ugyanakkor különleges felelősséget is éreznek most azért, hogy méltóképpen fogadják az ország a hatvanadik évfordulót.

Brezsnyev új, még nagyobb sikereket kívánt a szovjet dolgozók munkájához, a szovjet hadsereg katonáinak az ország védelmének további szilárdításához, az SZKP-nak és a szovjet kormányának a tartós békéért, a népek szabadságáért és függetlenségéért, a haladásért vívott harchoz.

Világszerte megemlékeztek az 59. évfordulóról

Az MSZMP Központi Bizottsága, a Minisztertanács és a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa koszorúzási ünnepséget rendezett a Szabadság téri Szovjet Hősi Emlékműnél, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján.

Bulgáriában felvonulásokon és ünnepi nagygyűléseken emlékeztek meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról. A mongol főváros főterén felvonulással és látványos sportrendezvényekkel köszöntötték az évfordulót.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 59. évfordulója alkalmából a testvéri kommunista és munkáspártok vezetői, a szocialista országok államfőiről táviratban üdvözlöttek a szovjet vezetőket.

Üdvözlő táviratot küldtek a magyar párt- és állami veze-

tők, valamint a magyar társadalmi és tömegszervezetek.

A pekingi televízió november 6-án bemutatót egy, az októberi forradalommal foglalkozó szovjet dokumentumfilmet.

A római *Eliseo Színházban* több ezer ember részvételével ünnepi gyűlést rendeztek november 7. alkalmából.

Az évforduló alkalmából megemlékezést tartottak a Szovjetunió külképviseletein. A párizsi szovjet nagykövetség november 7-i fogadásán a többi között *Raymond Barre* miniszterelnök képviselte Franciaországot. Washingtonban *Henry Kissinger*, az Egyesült Államok külügyminisztere is jelen volt a fogadáson. A bonni szovjet nagykövetség fogadásán a többi között ott volt *Georg Leber* hadügyminiszter.

Szovjet-lengyel tárgyalások

A szovjet-lengyel tárgyalások közös nyilatkozat aláírásával véget értek Moszkvában.

A *Leonid Brezsnyev* vezetett szovjet és az *Edward Gierek* vezette lengyel delegáció az SZKP és a Lengyel Egyesült Munkáspárt, a Szovjetunió és Lengyelország közötti kapcsolatok és együttműködés kérdéseit vitatta meg. Szóba kerültek a nemzetközi helyzet időszerű problémái is, amelyek közül a Moszkvában kiadott hivatalos közlemény az európai kontinens kérdéseiről folytatott eszmecserét emeli ki.

Leonid Brezsnyev és *Edward Gierek* aláírta a szovjet-lengyel közös nyilatkozatot, amely a két párt és a két ország közötti együttműködés kérdéseivel, a szovjet és a lengyel nép barátságának további elmélyítésével foglalkozik.

A közös nyilatkozat aláírását követően a lengyel küldöttség vezetője nyilatkozatot adott a moszkvai televíziónak. *Gierek* nyilatkozatában a két ország együttműködéséről folytatott tárgyalásokkal összefüggésben megjegyezte: „Ma lényegében ennek az együttműködésnek új, magasabb szintű szakaszába léptünk; még to-

vább gazdagodik tartalma és formája az élet minden területén.”

Leonid Brezsnyev és *Edward Gierek* külön is találkozott egymással a Kremlben. Az SZKP és a LEMP vezetője a szovjet-lengyel együttműködés néhány távlati kérdését, valamint a szocialista és a kommunista építésben való elmélyültebb tapasztalatcserét tárgyalta meg.

Az SZKP Központi Bizottságának főtitkára és a LEMP KB első titkára kifejezte azt a meggyőződését, hogy a két testvérpárt együttműködésének fejlesztése a szovjet és a lengyel nép barátságának további megszilárdulását eredményezi majd.

Brezsnyev és *Gierek* nemzetközi kérdésekről is tárgyalt, és érintette a kommunista és munkásmozgalom témakörét is. Aláhúzták, hogy a két párt az európai kommunista és munkáspártok berlini konferenciájának szellemében cselekedve, hozzájárult a kommunista mozgalom egységének megszilárdításához a békéért, a biztonságért és a társadalmi haladásért vívott küzdelemben.

A találkozó szívélves légkörben, a nézetek teljes azonossága jegyében zajlott le.

Az MSZMP küldöttségének mozambiki látogatása

A Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége *Jakab Sándornak*, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának, a KB párt- és tömegszervezetek osztálya vezetőjének vezetésével, a FRELIMO Központi Bizottságának meghívására október 31. és november 5. között látogatást tett a Mozambiki Népi Köztársaságban.

Az MSZMP küldöttségét fogadta *Samora Machel*, a FRELIMO és a Mozambiki Népi Köztársaság elnöke. A küldöttség megbeszéléseket folytatott a FRELIMO más vezetőivel is.

A barátság és a szolidaritás légkörében folytatott tárgyalásokon a magyar küldöttség méltatta azokat a sikereket, amelyeket a FRELIMO és a mozambiki nép a nemzeti felszabadító harcban, a nemzeti demokratikus forradalom megvalósításában elért. Hangsúlyozta, hogy a Mozambiki Felszabadítási Mozgalom győzelme újabb lendületet adott a Dél-Afrika más országaiban kibontakozó antiimperialista harcnak, s elismerően szólt arról a segítségről, amelyet a FRELIMO és a Mozambiki Népi Köztársaság a térség felszabadító mozgalmainak nyújt. Elítélte a rhodesiai fajiülő rendszer agresszióját Mozambik és a többi környező ország ellen.

A FRELIMO képviselői tájékoztatást adtak az országban zajló forradalmi átalakulásról, a politikai és a gazdasági helyzetről, az imperializmus és a reakció ellentámadási kísérleteiről, s kiemelték a FRE-

LIMO soron következő III. kongresszusának jelentőségét a demokratikus és forradalmi vívmányok megerősítésében.

Nagyra értékelték a mozambiki népi felszabadító harchoz nyújtott sokoldalú magyar támogatást, a magyar népnek a szocializmus építésében elért eredményeit.

A két párt képviselői áttekintették a nemzetközi helyzetet. Megállapították, hogy a megvitatott kérdésekben nézeteik azonosak. Hangsúlyozták, hogy a haladó erők javára megváltozott nemzetközi erőviszonyok kedvezően befolyásolják a népek függetlenségét, a békéért és a társadalmi haladásért vívott harcot.

Elitelték a dél-afrikai fajülő rendszer gyarmatosító politikáját, a jogaikért küzdő tömegek elleni terrorakciókat. Kifejezték szolidaritásukat az Afrikai Nemzeti Kongresszus, valamint a SWAPO vezetésével küzdő dél-afrikai és namíbiai népek harcával. Támogatásukról biztosították Zimbabwé népének küzdelmét. Üdvözölték az öt dél-afrikai ország elnökeinek 1976. szeptember 26-án kiadott közleményét.

Az MSZMP és a FRELIMO képviselői hangsúlyozták a két párt, a két nép és állam közötti baráti kapcsolatokat, az együttműködés és a kölcsönös segítségnyújtás további erősítésének szükségességét a proletár internacionalizmus elvei alapján, az imperializmus és a kizsákmányolás ellen, a társadalmi haladásért vívott harcban.

Letette az esküt az új egyiptomi kormány

Anvar Szadat elnök és *Hoszni Mubarak* alelnök előtt letette az esküt az új egyiptomi kormány. Az új kabinet nem különbözik lényegesen a korábbtól. A fő változás: az új elnöki rendelkezések értelmében valamennyi miniszter a választásokon abszolút többséget szerzett úgynevezett Centrista Fórum tagjai közül került ki, s hogy a miniszterelnök-helyettesek száma a korábbi négy helyett öt. Miniszterelnök-helyettesként csatlakozott a kormányhoz *dr. Abdul Monei Kajsuni*, aki a pénzügyekért és a gazdaságért lesz felelős. A főbb posztokon ugyanazok a vezetők maradnak: *Manduh Szalem*, a miniszterelnök, *Iszmail Fahmi* miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter, *Mohamed Gamazi* pedig miniszterelnök-helyettes, hadügy- és hadiipari miniszter.

Az előző egyiptomi kormányból most csak *Oszman Ahmad Oszman* újjépítési- és

építészügyi miniszter hiányzik, aki a gazdasági nyitás politikájának egyik fő szervezője volt. Az új kormány szerdán megtartotta első ülését.

Hírnyelviség szerint Szadat elnök az amerikai képviselőház jogügyi bizottságának 12 tagú küldöttségével beszélgetve kijelentette: „Üljünk a genfi tárgyalóasztal mellé. Legyen itt a helye az izraelieknek, az egyiptomiaknak, a szíriaiaknak, a jordániaiaknak, a palesztinaiaknak és libanoniaknak. Oldjuk meg a konfliktust és vessünk véget a hadiállapotnak.” Szadat egyebekben kifejezte reményét, hogy Egyiptom és az Egyesült Államok együttműködése folytatódni fog Carter hivatalba lépése után is.

Jichak Rabin izraeli miniszterelnök szerdán Szadat nyilatkozatára válaszul kijelentette: Izrael nem hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni a Palesztinai Felszabadítási Szervezettel Genfben.

Szadat Egyiptom problémáiról

Anvar Szadat egyiptomi elnök az új egyiptomi kormány ülésén beszédében elemezte a kabinet feladatait.

Hangsúlyozta, hogy a fő feladat továbbra is a megszállt területek felszabadítása. Második helyen említette az ország belső élete demokratizálásának megszilárdítását, s harmadik helyen azoknak a belső reformoknak a megvalósítását, amelyeknek célja az ország számos problémájának megszüntetése.

Az elnök rámutatott: különösen nagy feladat az, hogy a felsorolt problémákat egyidejűleg kell megoldani. Ez különleges felelősséget ró a kormányra. Egyiptom — mint Szadat mondotta — szenved a hányagságtól, a határozatlanságtól és a tömegek érdekeinek figyelmen kívül hagyásától. Ilyen körülmények között a kabinet tagjainak határozott döntésekkel kell cselekedniük, s harcot kell folytatniuk a bürokrácia ellen.

A továbbiakban Szadat azt mondta, hogy Egyiptom sohasem vett részt és nem is fog részt venni arabközi tömbökben. Ellenzi az arab országoknak reakciókra és haladókra, monarchistákra és köztársaság pártokra, szocialistákra és kapitalistákra való felosztását. — Az arabközi kapcsolatokban ideológiánk arra az alapelvre épül, hogy egyszerűen arabok vagyunk — állapította meg.

Az elnök elégedetten emlékezett meg az egyiptomi-amerikai kapcsolatokról fejlődéséről, hozzátűzve, hogy ebben az évben az Egyesült Államok 750 millió dolláros segélyben részesítette országát.

Szadat bejelentette: Egyiptomban politikai pártok alakulnak. Ezek teljesen függetlenek lesznek az Arab Szocialista Uniótól, amely az országban az utóbbi negyedszázadban egyetlen politikai tömegszervezetként működött.

A KKP elméleti folyóirata Csing Csing kultúrpolitikája ellen

A KKP elméleti folyóirata, a *Vörös Zászló* fölfedte, hogy Kinában az elmúlt években „kíméletlenül megfojtottak minden olyan művészi alkotást”, amely nem volt összhangban Mao Cetung letartóztatásban levő özvegyének, *Csings Csingnek* utasításaival.

„Ugyanez a Csing Csing — írja a *Vörös Zászló* —, noha a művészetekben valóban járatos minősítést kapta a renegát és áruló Lin Piaótól, valójában mit sem tudott a forradalmi művészetéről és irodalmáról.”

Ami pedig az ugyancsak letartóztatott társakat, *Vang Hung-vent*, *Csang Csun-csiao*t és *Jao Ven-juant* illeti, a folyóirat szerint ők, *Csings Csinggel* együtt „szégyentele nélkül az irodalmi és a művészeti forradalom zászlóvivőiként” magasztalták magukat, valójában azonban „vesztettül ellenéztek Mao elnök forradalmi vonalát”.

Ez a gondolat egyszermind eszmei magva annak a témának, amely szinte minden

egyebet kiszorít a kínai sajtóból: annak nevezetesen, hogy mi történt 1975 tavasza és napjaink között az *Üttörők* című kínai játékfilmmel. Eszerint ennek, a Mao Ce-tung által jónak ítélt filmnek a dolgában összeütközésbe került Csing Csinggel. A kínai sajtó ebből kiindulva azt sugallja, tévedés volt az hinni, hogy Csing Csing — és három társa — Mao Ce-tung „vonalát” hajtotta végre a művészetben, ellenkezésképp, „mindvégig szabotálták a proletár-forradalmat az irodalomban és a művészetben”.

A kultúra és az irodalom munkásainak java része örömet fejezte ki Csing Csingék bukása fölött. Ennek talán leglátványosabb illusztrációja a kínai irodalom „nagy öregének”, a tudományos akadémia elnökének, *Kuo Mozsónak*, a Zsenmin Zsipaóban közölt verse, amely „politikai gengesztereknek”, „irodalmi huligánoknak” minősíti Csing Csinget és társait, s támogatást kér a „kitűnő embernek”, *Hua Kuo-fengnek*, Mao utódjának.

Peking és Tokió kapcsolata

Ogava Heisiro nagykövet, aki nemrég tért haza Pekingből, tájékoztatta a japán kormányt tapasztalatairól.

A nagykövet fellendülést jósolt a japán-kínai kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokban. A megkötendő béke- és barátsági szerződéssel kapcsolatban elmondta, hogy nincs változás a korábbi álláspontban. A kínai vezetők továbbra is ragaszkodnak hozzá, hogy beveggyék a szerződésbe az úgynevezett „hegemóniátelt”.

Koszka Zentaro külügyminiszter utasította a nagyköve-

tet, hogy visszatérve állomáshelyére, törekedjék a béke- és barátsági szerződés mielőbbi megkötésére, és közölje a pekingi vezetőkkel: a japán külügyminiszter kész „kéz a kézben” együtt haladni velük az 1972-ben kiadott japán-kínai közös nyilatkozat betűje és szelleme szerint.

Megfigyelők a külügyminiszter kijelentését úgy értékelik: a japán konzervatív kormány kész engedelmeket tenni, hogy a szerződés megkötésére a kínai követelés szellemében kerülhessen sor.

Szolidaritási üzenet Angolába

Az Országos Béketanács, a Magyar Szolidaritási Bizottság Angola függetlensége kikiáltásának, a népi állam megteremtésének első évfordulóján angolai testvérszervezeteinek szolidaritási üzenetet küldött.

„Nagyra értékeljük azt a hatalmas és áldozatos munkát, amit Angola népe forradalmi élcaptának, az MPLA-nak vezetésével végez az imperialista intervenció által lerombolt ország újjáépítésében, a nemzetgazdaság helyreállításában és fejlesztésében. A nemzetközi és a belső reakció azonban folytatja aknamunkáját. Fegyveres bandái támadásaikkal, merényleteikkel akadályozzák a békés építést, veszélyeztetik az elért eredményeket.

Az Országos Béketanács és a Magyar Szolidaritási Bizottság, a magyar nép meggyőződése, hogy a hős angolai nép, amely másfél évtizedes fegyveres harcban vívta ki függetlenségét, a szocialista országok, köztük hazánk segítségével meghiúsítja a külső és belső ellenes tervei. Úrrá lesz a nehézségeken, következetesen és magabiztosan építi tovább szabad, független államát. Biztosítjuk Önöket a békeszerető magyar nép további szolidaritásáról, cselekvő támogatásáról” — hangzik az üzenet.

Az MPLA nyilatkozata az angolai nemzeti ünnepen

Az Angolai Népi Köztársaság megalakulásának első évfordulója alkalmából az Angolai Népi Felszabadítási Mozgalom (MPLA) KB Politikai Bizottsága nyilatkozatot tett közzé.

A november 11-i ünnep alkalmából kiadott nyilatkozat rámutat arra, hogy elsősorú fontosságú a néptömegek mozgósítása a szocialista építés hatalmas feladatainak végrehajtására. A népi köztársaság haladó irányvonala nyilván ellentmond az imperialista körök szándékainak — hangoztatja a dokumen-

tum. Miután Angolában katonai vereséget szenvedtek, ezek megváltoztatták taktikájukat és más formában folytatják a harcot az angolai néppel, a forradalommal szemben. Az imperialisták továbbra is támogatják az angolai szakadár szervezeteket, ellátják őket fegyverrel és hadianyaggal. A nyilatkozat utal arra, hogy az ország területén diverzánok tevékenykednek — aláaknázzák az utakat, rongálják az ipari berendezéseket, rémhíreket terjesztenek és megpróbálják befektetni az MPLA politikáját.

Kubai emigránsok akciói

Az AP amerikai hírügynökség San Juanban (Porto Rico) levő irodáját ismeretlen telefonáló arról tájékoztatta, hogy a kubai légítársaság madridi irodája ellen elkövetett merényletet egy kubai emigráns-szervezet tagjai hajtották végre. Az ismeretlen telefonáló egy félperces magnófelvételt forgatott le a telefonban, amely szerint az „egyesült forradalmi szervezet” nevű emigráncsoport nagy erejű bombát helyezett el a kubai légítársaság madridi irodájában.

A kubai emigránsok ezrei — akiket annak idején egy Kuba elleni támadás céljaira toborzott és képezett ki az Egyesült Államok Központi Hírszerző Hivatala (CIA) — az utóbbi

időben fokozták terrorista tevékenységüket. 1976. április 22-én meggyilkolták Lisszabonban a kubai nagykövetség két munkatársát; július 5-én bombamerényletet követtek el Kuba ENSZ-képviseletének épülete ellen; július 10-én bomba rebbant Barbadosban a kubai légítársaság helyiségében, augusztus 9-én elrabolták Kuba argentinai nagykövetségének két munkatársát, augusztus végén pedig meggyilkolták Mexikóban Kuba hivatalos képviselőjét.

Ez év nyarán a kubai emigránsok szétszórt ellenforradalmi szervezeteinek képviselői „egyesült frontot” alakítottak, hogy összehangolják terrorcselekményeiket.

Megalakultak Kubában a néphatalom szervei

Kubában az ország mind a 14 tartományában alakuló ülést tartottak a népi hatalom (poder popular) tartományi gyűlései, s megválasztották a közigazgatási egységek államhatalmi szerveinek végrehajtó bizottságait.

Ezzel a Kubai Kommunista Párt első kongresszusa határozatainak szellemében befeje-

ződött a népi hatalom helyi szerveinek megalakítása. A határozatoknak megfelelően lezárult az ország új politikai-közigazgatási felosztása is. A korábbi hat tartomány helyett az országban 14 tartományt hoztak létre, amelyeket 169 városi közigazgatási egységre osztottak.

Eredményes vietnami-francia tárgyalások

A Nhan Dan című újság beszámol *Ngyuen Co Thach* vietnami külügyminiszter-helyettes párizsi tárgyalásairól és elégedetten állapítja meg, hogy a november 1. és 5. között folytatott megbeszélések minden vonatkozásban eredményesek voltak. A megbeszélések — írja a lap — felölték a két országot érintő legfontosabb kérdéseket. *Ngyuen Co Thach* a francia külügyminiszterrel és más vezető beosztású személyiségekkel folytatott tárgyalásokon kívül látogatást tett egy francia társaságnál,

amelynek érdekeltségei vannak néhány vietnami tartományban. Eszmecserét folytatott olajtársaságokkal és a francia gyáriparosok szövetségének képviselőivel is, s több ipari vállalatot látogatott meg.

A Vietnami Szocialista Köztársaság és Franciaország légügyi egyezményt írt alá. Az egyezmény értelmében Párizs és Hanoi között légijáratot indítanak. A járat gyakoriságát és a menet közbeni leszállóhelyeket a későbbiekben fogják meghatározni.

Kormánynyilatkozat Hanoiban a magánszektorról

Nyilvánosságra hozták a Vietnami Szocialista Köztársaság kormányának nyilatkozatát az ország déli részében levő ipar és kereskedelem magánszektoráról.

Az állam kutatja a lehetőségeket az állami és a kollektív vállalatok számára szükséges beruházásokhoz, és egyidejűleg igyekszik kiaknázni a tőkével

és gépi berendezéssel rendelkező magánszektor lehetőségeit.

Az okmány végezetül leszögezi, hogy a magánszektor tevékenységét központilag irányítják majd, és a Vietnami Szocialista Köztársaság gazdaságában az állami szektor tölti be a vezető szerepet.

Eanes-Cunhal találkozó Lisszabonban

Eanes tábornok, portugál köztársasági elnök fogadta *Alvaro Cunhalt*, a Portugál Kommunista Párt Központi Bizottságának főtájtárát. A találkozáson véleményt cseréltek a belpolitikai helyzetről és a gazdasági-társadalmi nehézségek leküzdésének feladatairól.

Cunhal a találkozó után a lisszaboni televízióknak adott nyilatkozatában kijelentette: nem tart attól, hogy nem folytatódik a demokratikus fejlődés *Cardoso* mezőgazdasági miniszter lemondásával, a kormány földreform-politikájával kapcsolatban viszont

aggodalmának adott hangot. Pártjának az a véleménye — mondta —, hogy további 700 ezer hektárt kell kisajátítani és a földművelők rendelkezésére bocsátani, de nem földfoglalással, hanem a törvényben előírt módon.

Cunhal a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a PKP a jelenlegi szocialista kormány helyett szocialista-kommunista koalíciót javasol. — Úgy véljük, hogy a megoldás felelme meg a legjobban az ország helyzetének még akkor is, ha ez nem tűnik sem közelinek, sem könnyűnek — mondta Cunhal.

Berlinguer és Andreotti megbeszélése

Andreotti olasz kormányfő megkezdte tanácskozásait a különféle pártok és szakszervezetek vezetőivel. E tanácskozásokra azért került sor, mert *Berlinguer*, az OKP főtájtára levélben felszólította a kormányfőt és a kereszténydemokrata pártot, hogy vitassa meg tervezett intézkedéseit a döntések közös meghozatala érdekében.

A miniszterelnök elsőnek az Olasz Kommunista Párt képviselőit fogadta hivatalában. Az OKP részéről *Berlinguer* főtájtára, *Natta* és *Perna*, a parlamenti csoportok vezetői és *Napolitano*, a KB titkára vett részt a kormányfővel folytatott megbeszélésen. Előzőleg a kommunista és a szocialista párt egyeztetette álláspontját.

Megbeszélésükön egyetértés mutatkozott abban, hogy a kormány által tervezett újabb szigorú adóemelések és egyéb közvetett terhek az általános gazdasági ösztönző és korszerűsítő politikai keretbe illeszkedjenek be.

A miniszterelnök hivatalból távozóban a kommunista vezetők nevében nyilatkozó *Napolitano* kijelentette: — A kormányfő által ismertett konkrét elképzelések és kérdésekre adott válaszok csak részben minősíthetők kielégítőnek. Hozzátette azonban, hogy az OKP nem szándékozik a szerdán kezdődő parlamenti vitában a kormány ellen szavazni, s ezzel lemondásra készíteni a jelenlegi kabinetet.

Katonai államsíny Burundiban

A kelet-afrikai Burundi Köztársaságban a hadsereg megbuktatta *Michel Micombero* elnököt és átvette a hatalmat — jelentették be közleményben az új katonai vezetők. A kis ország egész területére érvényes kijárási tilalmat rendeltek el. A helyi rádió jelentése szerint a hatalomátvétel vértelen volt és az országban az élet a megszokott módon zajlik.

Az államsínynt követően *Bagaza* alezredes, a vezérkari főnök volt helyettese lett az ország új államfője. A hatalomátvételt követően feloszlatták az ország egyetlen politikai pártját, az Egység és Nemzeti Haladás elnevezésű

pártot és a hozzá kapcsolódó társadalmi szervezeteket.

Az új katonai vezetők kijelentették, hogy azért mozdították el tisztségéből az elnököt, mert „nem volt képes hatalmat a nép érdekében gyakorolni”. A közlemény szerint „az ország politikai és gazdasági helyzete súlyosan megromlott és hatalmaskodtak az elnök oltalmát élvező népelles csoportok”.

A Zaire-rel, Tanzániával és Ruandával határos középkelet-afrikai ország most megbuktatott elnöke, *Michel Micombero*, tíz éve, azaz a királyság megdöntése óta vezette Burundit, az egykori belga gyarmatot.

Emberek, jellemeik, bizalom...

Az egyén, az ember élete, sorsa olyan, amilyenné ő alakítja azt. Jellembeli jó tulajdonságok, erős akarat, a nehézségek leküzdhetőségébe vetett hit, a munkaszeretet, az emberek iránti bizalom, a családszeretet, a kisebb vagy nagyobb közösségek iránti és iratlan szabályainak tiszteletben tartása, még a nehéz helyzetben is gondolkodásra készíteti

az embert. Az ember tehát nagyon szoros kapcsolatban van környezetével, s élete alapulása minden mozzanatában fel kell tételezni a szilárd jellembeli tulajdonságokat.

E néhány soros elmélkedés után, álljanak itt az emberek által elmondott, és megtörtént esetek, bizonyosságul annak, hogy az

emberért, jelleme formálásáért

célszerű intézkedésekkel, ember szóval készek vagyunk tenni. Még akkor is, ha e bizalmat egy-két esetben nem kaptuk viszont.

Bizonytalom nyomós okok vannak annak az embernél, aki egyik vagy másik gondja megoldása érdekében felkeres bennünket. Múltja minden esetben részletes beszélgetés témája. Fejtegetéséből azokat a helyzeteket és eseményeket emeljük ki, ahol segíteni akarunk jellemének alakításában is. A bűntettek letöltése előtti közvetlen események ismerete is lényeges.

„Ügyfelünk”, bár már utána van, nem azon töpreng, hogy hogyan éljen, elkerülendő a hasonló eseteket. Teljes ártatlanságáról beszél, jóllehet már sokadszor ítélték el „ártatlannal” hasonló ügyekért. Ő nem nyugszik ebbe, kéri ügyének felülvizsgálatát! Elítélésekor védekezési joga volt, élt is azaz, hogyan lehet, hogy most nem veszi tudomásul tettének következményeit? „Mert pikkelnek rám! S itthon sem hagynak békén, rendszeresen macerálnak, ellenőrzik hollétem, tudakolják, dolgozom-e?” Se vége, se hossza a kifogásoknak. Közben elővesszük iratanyagát, idézzük nyilatkozatából...” Jó, jó, ez való-

ban így hangzott el, de tudja, hogy van ez, mit mondjon az ember, amikor tudja, hogy milyen élet van a háta mögött? Nem értünk magával egyet — soroljuk érveinket, választ várva. „Mindegy, megmondom: ott nem mondhatok mást, ezt kell mondanom.” Izgatottan rágyújt, a melyre szivott füst eregetése közben meggyőződés nélkül megadja magát. „Mindegy, ez már így van!”

Már csak egy célja van, minél előbb lezárni a beszélgetést, ezt a részét. Eredménytelennek látszik minden erőfeszítésem, mellyel gondolkodásának felülvizsgálatára, véleménye torzulásának felismerésére törekszem. — Úgy érzem, néhány hónap múlva ismét sort kell kerítenem a vele való személyes beszélgetésre.

Néhány napja történt a következő eset. Intelligens, jól öltözött fiatalember nyit ajtót. Szabadkodik, hogy semmilyen személyes oka nincs segítségünk kérésére. Akkor mégis mi a célja látogatásának? További kérdésekre nincs szűkség, gondolatait világos mondat-szerkesztéssel, folyamatosan adja elő.

„Hallottam, hogy Önöket fel lehet keresni olyan szabadul-

tette egyik-másik céljában, tehát magabiztosabbnak érzi magát, örülök. Ha mégis szűksége van egy kis beszélgetésre, csak jöjjön! — búcsúzóan és is

Feledve az eddigi kudarcokat, megerősödött önbizalmat: az emberért tenni, dolgozni, néha vita. Azaz is érdekes...

Merőben más végeredménnyel zárult a következő eset. Ennél az embernél nem a bizalommal volt baj. A munkáról, mint a legemberibb és legnemesebb készségről, személyiséget formáló erejéről kellett meggyőződnöm. „Olyan munkahelyet szeretnék, ahol sokat lehet keresni!” — summázza kérésének lényegét. Majd én fűzőm hozzá: és keveset kell dolgozni? „Az sem rossz” — mosolyog. Azt nem tudom ígérni, hogy munka nélkül is

el sem ment az új munkahelyre.

Jó kereseti lehetőséggel munkahelyet szerzünk egy fiatal embernek. Másik kérése elősegítése érdekében a kérést írt megírjuk neki, melyben jelenlegi helyzetére való tekintettel a tanácstól kölcsön kiutalását kéri. A kérvénnyel együtt javaslatunkat is küldjük a kölcsön megítélés érdekében. Az új munkahely napok át hiába várja. A kölcsönt is megkapta volna, ha igazolja munkába lépését. A szakigazgatási szervnek egyoldalú határozatot kellett hoznia, melyben az oly sürgősen kért kölcsön iránti kérést elutasítja. Nem az indokok hiánya az elutasítása oka, csupán munkába lépését kellett volna igazolnia. Ezt az esetet kommentár nélkül zárom le.

Alig tudom követni kapkodó, csapongó magyarázatát a kö-

megkapja a havi fizetését, de keresetéből, ha szerényen is, meg tud élni. Elhiszem, hogy nehéz lesz, mert MIL-lapja sok adósságról tanúskodik. „Hát, nem bánom! Intézzék el, hogy felvegyenek!” Miért kell a mi segítségünk? „Ennél a vállalatnál már dolgoztam, nem akarnak visszavenni.” Segítünk, de magának bizonyítani kell: munkaszeretét, becsületességét. „Ez természetes, már mondtam, hogy soha többet! Ezt nem csak ígérem, be is fogom tartani.” En hiszek a szavában, kijelentése ösztönzésre vall, így is legyen! Kísérőlevelemet mohón kezébe veszi: „Máris megyek!” — mondja. Itt minden rendben lesz, nyugtatom magam, s elvégzem az ügyével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat. Utóiratként egy mondat: még csak

vetkező személynek, melyben egymásra halmozva sodor össze mindent eddigi életéből. „Tönkrement a családom, gyermekeimmel nincs kapcsolat, volt feleségem mindenből kiemmelizett, egészségileg egészen tönkrementem, sem lakásom, de munkahelyem sincs.” Látom, most is nagyon ideges, remeg a keze cigarettagyújtás közben. „Hogy lehet ezt bírni, rajtam senki sem segít!” Igaz, arra senki nem vállalkozhat, hogy a hosszú évek alatt felgyülemlt gondjait-baját rendberakja, mondom neki. Kezdjük sorban; s az események taglalása közben többször kezdem tőle: miért következett ez be? Lassan-lassan lehiggad, előbb erősen gesztikulálva, majd egyre hosszabb gondolkodás után válaszolhat.

Közösen szedjük össze gondjait.

amelyek megoldásában segíthetünk.

Nem folytatom tovább. A leírt esetek nem kioktatás, ki-pellengézés céljából kerültek papírra. Töprengésre, minden-esetre, alkalmas. Emberek, jellemeik — valamennyien különbözőnek. Mégis van egy-két alapvető azonosság minden ügy szereplőjében. Ezek megfogalmazását az olvasóra bízom...

Az utógondozás jelenlegi rendszere — az eddig eltelt időszak bizonyítéka ennek — megfontoltan, emberi érzésektől vezérelve született meg.

A tárgyilagosság azt is megköveteli, hogy azokról is említést tegyek, akik, élve az adott segítséggel, törekszenek a változásra. Többen vannak, akik a kiutalt segélyt valóban arra használják fel, amiért azt kapják: átvészelni azt a néhány hetet, míg megkapják első fizetésüket. Sok példa van arra is, hogy új munkahelyükön erős akarat-tal, önérejükön is igyekeznek környezetük bizalmát visszaszerezni.

T. P.
hivatásos pártfogó
Nyíregyháza

AZ ÉREM MÁSIK OLDALA

Amikor azokról a vállalatokról írunk, amelyek szabadultakat foglalkoztatnak, rendszerint arról esik szó, hogyan fogadják őket az üzemben, illetve hogyan érzik magukat a már ott dolgozók. Ez azonban csak az érem egyik oldala. A másik oldalhoz hozzátartozik, hogy a szabadultak „visszailestekedése” nem mindig zökkenőmentes, sok felesleges adminisztrációt és munkát okoznak a vállalatoknak, esetleg elhomályosítják a szabadul-takról addig kialakított kedvező képet.

Kezdjük azzal, hogy egy-egy vállalatnál jóval kevesebben jelentkeznek szabadulások után, mint ahányan ezt levélben írták. Sajnos, a munkahelyekkel történő kapcsolatfelvétel csak arra kell, hogy a kedvezménytárgyaláson felmutathassák a papírt, és néhány hónappal hamarabb szabaduljanak, de nem gondolják komolyan, hogy szakítanak régi életmódjukkal. Gondoljunk csak bele, hány és hány levelet kell megírniuk a munkaügyi előadóknak hiába! Csoda-e, ha azt, aki mégis jelentkez személyesen, bizalmatlanul fogadják. Megtörténhet természetesen, hogy valaki ir egy vállalatnak, mire szabadul, talál egy jobb munkahelyet, ami esetleg közelebb van a lakásához, vagy anya-

gilag előnyösebb, és akkor nyilvánvalóan az utóbbit választja. Ilyenkor azonban az eljárás, mint ahogy egy Kalocsáról szabadult asszony cselekedett: felkereste a vállalatot, és közölte, hogy ne számítsanak rá, máshol vállalt munkát. Ehhez joga volt, de azt is tudta, mi a követke-

szépe. Az is köztudomású, hogy a szabadultak jó részének lakásproblémája van, tehát a munkásszállással rendelkező vállalatok jöhetnek számításba. A munkásszálláson természetesen csak azt helyezhetik el, aki már a vállalat dolgozója. Ténylegesen dolgozó viszont csak másnap vagy harmadnap lehet a szabadult, hiszen előbb a hivatalos ügyeket, munkakönyvváltást stb., illetve az egészségügyi vizsgálatokat kell elintéztetni. Kérdés: ha nincs lakása, hol aludjon addig? Ilyenkor előfordulhat, hogy teljesen szabálytalanul, de emberségből azonnal beírják a személyi igazolványába a munkahelyet, hogy legyen esélye hol lehajtatni a fejét. S mi történik az esetek egy részében? A munkaügyi előadó hiába várja másnap vagy harmadnap a dolgozózt, az bizony nem jelentkezik. Megy a távirat a szállásra: vegye fel a munkát! Ha ezután sem kerül elő, akkor a rendőrség keresi. Arra is volt példa, hogy valaki két

hét után jelentkezett, mondván, hivatalos papírjait szülőfalujában kellett intéznie, és oda utazott. Ez is előfordulhat, ám ilyenkor az lenne a természetes, hogy mindezt bejelenti ott, ahol felvételét intézik.

Hogy az embernek kötelezettségei is vannak, erről egyesek gyakran megfeledkeznek. Egy Tökölről szabadult fiatalember három napig dolgozott, utána nem jelent meg a munkahelyén. Lakásán keresték, nem találták. Igazolatlán mulasztónak könyvelték el. Csaknem három hét telt már el, amikor bejött, kezében lobogtatva az orvosi igazolást: beteg volt, a lábán kisebb műtétet hajtottak végre. Amikor megkérdezték tőle, miért nem üzent, illetve küldte be a „betegpapírt”, csodálkozott: kellett volna? Olyan esetet is meséltek, hogy egy lány összeesett a gyárban, a mentők kórházba vitték. Am a Rókusban nem tudták fogadni a beteget, így a mentők szállították a Vas utcai kórházba. A mentő nyilvántartásában a Rókus szerepelt, a lányt ott nem találták. A munkahely és az utógondozó rendőrség segítségét kérte, mindenütt keresték. A lány egy hónap múlva került elő, gyomorműtét után. Eszébe sem jutott, hogy a kórházból telefonáljon vagy telefonáltasson a munkahelyére.

Még egy témát szeretnénk szót tenni: a munkásszállást. Azokról beszélünk, akik megfelelnek arról, hogy a szálláson nem egyedül laknak, és az egész intézményt nem azért hozták létre, hogy ott ők randalírozzanak, botrányt okozzanak. Sajnos, elég gyakori, hogy a lakó itasan kerül „haza”. Ilyenkor aztán elég egy megjegyzés, hogy emelkedjen az ökök: „Szívdad az anyámat...?” Félreértés ne essék: nem akarjuk állítani, hogy mindenki kötekedik, de az ilyenek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy bizalmatlanul fogadják a szabadultakat. (Arra most nem térünk ki, hogy hasonnemű, ártatlan fiatalokat rontottak meg börtönből szabadultak, és a rendőrséggel kellett el-távolítani őket. A férfi és a női munkásszállásokon egyaránt volt ilyen példa.)

Úgy hisszük, nem kell kitérnünk arra, hogy az ilyen viselkedéssel, felfogással mennyi kárt okoznak azoknak, akik büntetésük letöltése után valóban tisztességesen akarnak élni. Az emberek hajlamosak arra, hogy egyes esetekből általánosítsanak, s a kirívó példákban minden szabadultra érvényes következtetéseket vonjanak le. Tudják, olvasóink jó része elhatárolja magát a fent említett esetektől, mégis nehéz helyzetbe kerülhet, mert esetleg kétszerezten, a bizalommal visszaélők helyett is bizonyítani kell.

S. I.

A BUKÁS

Budapest.

Éjjel.

Az utcákon testet ölt a csend. Az emberek többsége az igazak álmát alussza. Az ablakok sötétek. Az utca félhomályban dereng. Csak az üzletek kirakatai fényesek, s a reklámfeliratok lángolnak fel gépies pontossággal. Az éjszakai félhomályban úgy sorakoznak az autók a járdaszélen, mint merev, fém bogarak. Sima, hűvös hátukon végigborzong egy-egy fénynyaláb.

Megy a fiú, s szeme az autók borong. Járása kissé réveteg, bizonytalan. Ha valaki utánaeredne és óvatosan szemügyre venné, egy pillanat alatt megállapíthatná, hogy ivott, s ha mellé érne, érezhetné lehelletén a sör és a rum jellegzetes szagát.

★

Az este és az éjszaka egy részét társaságban töltötte, együtt ivott a barátaival, a zsebe kiürült s feje telezdudult káprázatokkal. Nadrárgésében pénz helyett kulcsokat zörget. Tekintete már előre látja a felnyitott gépkocsik gazdag zsákmányát: pénzt, rádiót, netalán hor-dozható televíziót, ruhát, borkabátot, s mindazt, amit a tulajdonosok benne hagynak egy-egy autóban.

Találomra kiválaszt a gépkocsik közül egyet. Gyors és szakavatott mozdulatok sora következnek. S az eredmény: a nyitott ajtó. Mindenütt csend, az apró és halk zöreijre senki nem figyel fel. A kocsi-ban sem szólal meg riasztóhang, nincs felszerelve ilyen berendezéssel. Az autó a gépek közömbösségével engedi át magát az idegen kezeknek.

Az éjszakai órára rácsfolva, frissen és módszeres-fürgén kezdődik az autó átkutatása. A lelet talán egy huszonegyedik századbeli régészeti megőrvendeztetne, de a fiút roppant elkéseríti: csavarhúzó, franciakupulcs pár ehhez hasonló szerszám. Az értékük, mivel mindegyik eléggé megkopott a rendszeres használatban, épp eléri az ötven forintot. No, de aki a kicsit nem becsüli, az a nagyot nem érdemli — mondás alapján magához veszi „kincseit” és elillan.

A következő éjszakán újra próbálkozik. Ezúttal „nagyon szerencsével”. A zsákmányban „már” töltőtoll is zsebrádió is található. Értéke eléri a háromszázötven forintot. Tehát két autót feltört, szerzett négyszáz forintot.

★

S most itt áll a bíróság előtt.

Unneplőbe öltözött: fehér ing, nyakkendő, frissen borotvált arc, gondozott frizura. Könnyedén, lazán tartja magát, arcán folyamatos, enyhén gúnyos mosoly. Szenvtelenül, mintegy kívülállóként vesz részt a tárgyaláson. Igaz, nem először, már kétszer volt büntetve. Lopásért és gépkocsi-feltörésért. Legutóbbi büntetéséből áprilisban szabadult.

Vajon miért következnek be újra ennél a fiatal ember-nél a bukás? Miért nem tanul a saját kudarcából? Miért kell immár harmadszor alkalmazni a törvény teljes szigorát vele szemben? Mi a célja, hite, akarat? Ép esz-szel fel sem tételezhető, hogy az lenne, amit a gyakorlat mutat: az egyik börtönből ki, a másikba be. Végül is mit akar ez az ember? Ez a fiatalember, aki pár esztendővel alig haladta túl a huszadik évét?

Mind-mind olyan kérdés, ami önkéntelenül vetődik fel a véletlen hallgatásban. A választ neki kellene megadnia. Az ügyhöz méltó mélységgel és felelősséggel. De vajon tudatában van-e cselekménye súlyának? Tudja-e azt, hogy nemcsak a törvény betűjét és szellemét sérti magatartása, hanem a saját életét is tönkre teszi.

★

Halljuk, tehát választát.

— Mindennek az ital az oka! Ha iszom, nem bírok magammal. Egyszerűen nem tudom megállni, hogy ne nyúljak a gépkocsikhoz.

Rendkívül kényelmes álláspont ez. Nem ő, hanem az ital az ok! De vajon ki kényszeríti őt arra, hogy igyék? Senki. Miért nem gondolja meg, ha a pohárhoz nyúl, hogy mi lesz a következménye? Hiszen már nem először vitte a bukásba az ital őt. Ideje lett volna és lesz is bőven eltűnődni azon, hogy érdemes-e kockáztatni néhány pohárért, hogy újra és újra bűncselekményt kövessen el? De vajon elgondolkodik-e? Mert sokan kényelmesebbnek tartják, ha rábízják magukat ösztöneik-re, hangulatukra, egyszerűen a pillanatnyi helyzetre, sem-hogy tudatos életet éljenek.

Mint kiderült, szabadulása után öt hónappal helyezkedett el. Micsoda felelőtlenség ez! Nemcsak a megéltetését kockáztatta ezzel, hanem szinte folyamatosan is tette büntetése előtti életvitelét, amely alaposan belejártott, hogy végül bűncselekményeket kövessen el. És ő, ahelyett, hogy felszámolta volna említett életformáját, ott folytatta, ahol abbahagyta. Ennek ismeretében könnyű lett volna megmondani, még áprilisban, hogy előbb-utóbb visszakerül a börtönbe. És így is lesz.

★

A bíróság hat hónapi börtönrre ítélte.

És ítélet fényénél újfent kitészik, hogy az a legveszélyesebb magatartásforma, amely szinte teljes mértékben nélkülözi a tudatosság legcsekélyebb elemeit is, és ráadásul nem is kívánja felfigyverezni magát ezzel a képességgel, hanem hagyja, hogy sodorják — és sodortassák az eseményekkel.

Az ilyen ember már életében lemond arról, hogy saját sorsa legyen, az események, amelyek történnek vele, a lehető legkevesebb befolyása van, szinte életlélvő-válik az a végzetes „életfilozófia”: ahogy esik, úgy puffan.

Pedig, az ő sorsa is másképp alakulhatott volna. Ha ő is úgy akarja. Igen, az akarat. Ugyanis, az ember döntő szerepet játszik a saját élete formálásában. Csak akarni kell! És erről feledkeznek meg legtöbben. Minden másoktól, a környezetüktől várnak, holott mások is csak akkor tudnak igazán és hathatósan segíteni, ha a rászoruló is akarja.

A változáshoz soha annyi lehetőséget nem kínál még egyetlen társadalom sem, mint a miénk. Rövid idő alatt, ha igazán akar valaki, gyökeres változást érhet el. Mind erkölcsileg, mind anyagilag. A társadalom ugyanis egyetlen emberről sem mond le, az a törekvése, hogy mindazok, akik letértek az egyenes útról, erre visszaterjenek. És ehhez minden támogatást megad.

Amikor ez a fiatalember végül is elhelyezkedett, tisztességes fizetést kapott, olyat, amiből ő is és majd leendő családja is megélhetett volna. Tehát a legfontosabb: a lehetőség adott volt, csak ő ismét nem élt vele. Imárá harmadszor bukott el. S ez a bukás annál fájdalmasabb, mert életerős fiatalemberrel van szó.

Remélhetőleg utóljára állt bíróság előtt, utóljára mondták ki előtte: életformából elégtelen. A. J.

Csomagolt megoldás

Minden ember szívesen megy el üdülni, pihenni, kikapcsolódni, nyaralni — kihazsnálni mindazokat a lehetőségeket, amelyek évente egyszer vagy kétszer (ki, hogyan osztja be magának) a „szabadságot” jelentik hosszú hónapok munkája után. Ez az időszak, a nagy többség részére, a nyár környékét és magát az igazi nyarat, a június közepétől szeptember közepéig tartó (nem a naptárhoz igazodó heteket jelenti, s ugyanakkor tetemes többletmunkát mindazon foglalkozási ágakban, amelyeket a mai élet „szolgáltatás”-nak nevez összefoglalóan. Az itt dolgozók biztosítják azt, hogy tíz- és százazrek valóban kellemesen kikapcsolódva, felüdülve, új erőt gyűjtve térjenek vissza a rendelkezésükre álló idő letelte után újra dolgozni.

Tapasztalt, gyakorlott szakemberek igyekeznek gondoskodni arról, hogy a hazatérők lehetőleg csak kellemes benyomásokat, jó emlékeket vigyenek magukkal akkor, ha fől-szállnak a hazafelé vivő vonatra... Olyan igyekezettel és eredménnyel teszik ezt, hogy ma már tulajdonképpen csak bosszantó apróságok zavarhatják meg a pihenni vágyók szórakozását. Tegyük föl például, hogy az X-i üdülöben, ahol egésznapos badacsonyi kirándulásra gyűlekeznek, kiderül, hogy a megrendelt ételkészítők nem érkeztek meg... A feleség (aki természetesen szintén pihenni jött a Balaton partjára a férjével) arra gondol: másnapra nem vásárol be külön-külön mindenféle reggelizéshez vagy vacsorázáshoz szükséges ételiszert, hanem a minap látott tetszetős és szemre is kiadós egységcsomagért majd beugrik a strand után az ABC áruházba, és utána már csak legföljebb a találat marad hátra a jóízű étkezéshez... s amikor az üzlet polcain hiába keresi a kiszemelt árut, érdeklődésére az eladó legföljebb annyit válaszolhat, hogy „megrendeltük, de sajnos, nem érkezett meg”. Ezzel máris el van rontva az este, hiszen elkezdődik a szaladgálás, a sorbaállások sorozata, s mire a család befejezi az étkezést, már senkinek sincs kedve semmihez...

Tulajdonképpen apróság, amikor szó esett, de sok embernek sok alkalommal keserítheti meg a nyári szabadság örömteli és olyan rövid napjait. Hogyan vélekedik minderről az a vezető, akire a Balaton-part ilyen irányú ellátásának gondja nehezedik? A választ Zalaegerszegen adta meg az ételkészítők szakembere: — Évről évre egyre több volt a probléma, hogy emelkedett a nyaralók száma a Balaton déli partján (ez a mi vállalatunk területe), úgy kellett volna mind több és több ételkészítőt alkalmaznunk. Alkalmaztunk külön csomagolókat: hol bejötték dolgozni, hol nem. Próbáltuk kiadni bér munkába más vállalatokhoz: szomorú, de olyan nagy volt a „vesztés” az ételkészítőknek, hogy erről az útról is le kellett mondani. A kirándulókat, nyaralókat természetesen nem érdekelte az ok: joggal megérte nekik sokszor azon, hogy a megrendelt vagy megkérdezt ételiszert vacsora- vagy reggelicsomagok, az egésznapos egységcsomagok miért tűnnek el időnként... Gyűlt a reklamáció, jöttek a rendelések, szaporodtak a problémák... Nagyon rossz volt az akkori teljes bizonytalanság.

Egyszer fölmerült az ötlet: valamikor már dolgoztunk együtt a Zala megyei Büntetés-végrehajtási Intézettel, miért ne próbálkoznánk meg újra? Hátha tudnak segíteni raj-

tunk... A tervből tett lett: két éve már, hogy az említett bizonytalanság megszűnt, s nyugodtan nézünk tavasszal a nyaralási szezon elébe... S ez azt jelenti, hogy Keszthelytől Siófokig körülbelül félmillió ember falatozhatott elégedetten a börtönben készített csomagokból...

Az októberi összesítés szerint 230 ezer csomagot állítottak össze a zalaegerszegi bv. intézetben. A csomagok tartalma: különböző konzervek, édesség (nápolyai), szalvéta, konzervnyitó. A „nyersanyagot” külön-külön tételekben szállították ki az intézetbe, a csomagoló pedig összeállították a más-más méretű, tartalmú egésznapos vagy egy-egy étkezésre szolgáló csomagokat.

Enyingi Tibor elítelt valamivel több, mint egy hónapig volt ebben a munkakörben brigádvezető. Így emlékezik vissza:

— Nagyon örültem az új lehetőségnek, mindannyian szívesen csináltuk. Az igaz, hogy „hajtani” kellett, de igyekeztünk, mert tudtuk, sokan szeretnének egy-egy fegyelmi miatt leváltott helyére kerülni... Az is előfordult, hogy a szalvétákat „túlórán” hajtogattuk este (saját akarattunkból), ezzel is növekedett a teljesítmény. Egy brigád egy zárkát jelentett rendszerint: így már előző este megbeszélhettük a másnapi munkával kapcsolatos gondokat. Szalagrendszerben dolgoztunk, mindegyik fázishoz másféle ügyesség vagy erő, másféle tempó volt szükséges... Ha valaki lemaradt a saját területén, „elcserélte” a helyét a másikkal — s mindjárt gyorsabban haladhattunk.

— Mennyi volt a kereset? — Körülbelül huszonnégy forint maradt meg naponta nekünk. Kár, hogy engem is le kellett váltani tiltott levelezés miatt... Egy-másra vigyáztunk, nehogy „hiányos” legyen a csomag, egymást figyelmeztettük a hibákra... sokan itt a munka közben döbbsentek rá, ezeken a látszólagos semmisségeken keresztül, hogy mit kellett volna másképp tenni annak idején, mi az, amit saját magunkon meg kell változtatni a későbbi élet érdekében...

Az elmúlt időszak értékelése után természetesen szóba került a jövő is: ha a vállalat elégedett a bv. intézetben végzett munkával, a megrendelésre a következő nyáron is számíthatnak Zalaegerszegen?

— A nyaralási időszak alatt egyetlen egy olyan panasz sem érkezett, amelynek indoka a börtönben dolgozó: hanyagsága, rossz munkája lett volna. A korábbi rossz tapasztalatok után sokszor úgy tűnt, alig vitte el a teherátúnk a nyersanyagot a bv. intézetbe, máris fordult és hozta a kész árut... Ezek után csak azt mondhatom: inkább nem is gondolok arra, hogy ez az együttműködés esetleg megszűnhet valamilyen ok miatt! Sőt: szeretnék kibővíteni úgy, hogy ne csak szezon jellegű kooperációra legyen lehetőség. A déligyümölcsök mindig keresettek az üzletekben, viszont nagyon gyorsan kell őket csomagolni és eladni, mert hamar romlanak. Most még csak terv, de hátha megvalósul: a zsgorfoliás módszerhez szükséges gépeket és nyersanyagot mi biztosítanánk, s akkor egész évben, nagyjából folyamatosan adnánk munkakalkulát s kapnánk megbízható, pontos munkát...

H. A.

TÜKÖR

Kenyéririgység

Írhattam volna a címet így is: húsirigység. Esetleg: főzelékirigység, gyümölcsirigység, levesirigység... A kiindulópont azonban mindenképpen a kenyér.

Nincs még nagyon messze az a nap, amikor az ételek mellett első ízben jelent meg a szeletelt kenyér, s a korábbi, kimért adag helyett mindenki annyit vehetett magának, amennyi jölesett. Az év elején még osztatlan volt emiatt az öröm; a kedvező tapasztalatokról a Heti Híradó is beszámolt.

Sajnos, vissza kell térni a kenyér-témára. Több büntetés-végrehajtási intézetben ugyanis érdekes változást mutat a kenyérfogyasztás alakulása: a „tetszés szerinti” módszer bevezetése után először csökként a fölhasznált mennyiség (miután mindenki étvágyát követve megszűnt, vagy legalábbis sokkal kevesebb lett a megmaradt, elszáradt, kidobott darabkák — egyenként dekák, de együtt kilók, mázsák! — száma). Az utóbbi hónapokban azonban néhány helyen a tavaly ilyenkor — tehát még a „kimért” időszakban — elfogyasztottnál is jóval több kenyér vándorolt be a („tátiakón” keresztül) a

...nem, nem a gyomrokba. Akkor vajon hová? Mit lehet ezzel a fontos, mindennapi táplálékkal csinálni azoknál, hogy jóízűt harap belőle az ember, megragja és lenyelje?!

Nagyon sok minden. Sopronkőhidán például játékból, szórakozásból jó néhányan belemorzsolják a lefolyókba (a helyi stúdió műsorának készítői remélhetőleg már felügyeltek, vagy e néhány sor nyomán felfigyelnek a jelenlétekre!). Mindez úgy derült ki, hogy a kenyérfogyasztás növekedésével párhuzamosan egyre több lett a csödügulás, s a hibák okát kutatva bukkantunk rá a „bűnösre”. Illetve, inkább az „ártatlanra”, mert ebben az esetben igazán nem a „bűncselekmény” — a dugulás — előidézője a vétkes...

Biztosan akadnak, akik mesterségesen fölnagyított problémának véve a néhány szelet kenyér ügyét, legyintenek gondolatban, legföljebb azon ütköznek meg egy pillanatra, hogy mi köze van mindehhez a húsnak, főzeléknek, gyümölcsnek? Sokkal több, mint gondolná az olvasó.

Mindegy, hogy egy személyről, vagy egy egész büntetés-végrehajtási intézet össz-

szes elíteltjéről, egy napról vagy egy negyedévről van szó, az étkezésre fordítható összeg — persze, más-más nagyságban — meghatározott; a konyha, betartva a tápértékre vonatkozó szigorú egészségügyi előírásokat, s igazodva a beszerzési lehetőségekhez, csak ezzel tud gazdálkodni. Ha például kevesebb kenyér fogy, több pénz marad másra, s így bővebb, változatosabb lehet a heti étrend. Fordítva is igaz: ha sokat kell a kenyérre költeni, kisebb összeg marad a reggeli — ebéd — vacsora többi részére (a szükséges kalóriamennyiséget ugyanúgy meg lehet enni szalonna formájában, mint például a rántott csirkében — azért mégsem mindegy...). Egy bizonyos határon túl pedig nincs más megoldás, mint a visszaterés a régi fejadag-rendszerre.

A „kenyeririgység” kifejezés — régi értelmében véve — ma már a múlté, hiszen a szabad életben mindenki, aki dolgozni akar, talál magának munkát.

A szó, most új tartalommal, ismét fölbukkan? Azok ugyanis, akik a leírt akár más módon, éppen a kenyér segítségével „szórakoztatják” önmagukat, minden elíteltársukat megrövidítik egy-egy falattal.

Irigylik talán, hogy mások tudnak örülni a szelet kenyérnek, a ritkább, finomabb ételeknek?

— H —

Gondolatok egy vitaindító cikk nyomán

Jó néhány lapszám megjelent már azóta, hogy fölvettem a kérdést olvasóinknak: nyíltan vagy titokban? Sorra érkeztek a válaszok, s a nagy többség véleményét legjobban tolmácsoló írásokat annak rendje-módja szerint közreadtuk. Nem számítottunk ugyan arra, hogy ezzel ismét egy zárkákban belüli vitasorozatot indítunk el — legalábbis arról tanúskodik a szerkesztés „levelesládája” —, ezért kétszeresen is szívesen adunk helyet az alábbiakban az újabb véleményeknek.

A Budapesti Fegyház és Szigorított Börtönből érkezett a két rajz és Lólé Sándor levele: „Játszom a gondolattal, s közben azon töprengök, hogy sokan félreértelmezik a két fogalmat, mert úgy vélik, az a nyíltság, az valaki »odacsap», nem gondolván végig tettét, s az a titkolózás, amikor egyese következőt nem tesznek különbséget abban, mit, mikor és milyen formában közölnek másokkal.

Elítelttársam, Balás Ferenc két rajzával ezt igyekszik kifejezni. Az egyik értelmezi a két végletet a benti életben: senkinek sem kell »súgnunk», kik vagyunk vagy mit tudunk másokról — de véleményünk nyíltságát sem az üllőke, a verekedés bizonyítja. A másik (a fenti) rajzhoz, úgy vélem, nem kell magyarázat.

Jelenlegi életünk előbb-utóbb véget ér, s azzal a pillanattal életünknek új szakasza kezdődik meg a börtön kapuján kívül, s hogy az milyen lesz, teljesen rajtunk múlik. Tudom, ez így rendkívül leegyszerűsítettnek látszik, de — véleményem szerint — a lényegét mégis ez fejezi ki. A szabaduló sok nehézséggel találkozhat, ez tagadhatatlan tény, s ezek jó része egyáltalán nem kellemes percek-napokat okoz. Ezeket azonban túl lehet jutni megfelelő kitartással, türelemmel, a szükséges alkalmazkodással. De: ez az alkalmazkodás szükséges, nem pedig megalázó mint ahogy ezt egyesek előszeretettel állítják.

Gondoljunk egy kicsit saját magunkra is (itt utalok vissza a »súgás«-ra a rajzban)! Valamennyien enyhén szólva vonakodással fogadjuk a zárkánkba újonnan érkezett, rossz hírben álló vagy csupán ismeretlen társunkat — holott csak a szóbeszéd előzte meg. Egyformán — ő is, mi is — börtönben vagyunk, mégis fenntartással élünk vele szemben! Ebben a gondolatársításban, remélem, könnyebb lesz elfogadni, megérteni a társadalmi előítéleteket. Ha ez a társunk rövid idő alatt az esetleges rossz híret megcáfolja viselkedésével, viszonylag hamar beilleszkedik a zárkaközösségbe: a korábban ottlevők befogadják maguk közé. Ezzel szemben érkezik valaki a legjobb »hírveréssel», ha magatartása az ellenkezőjét bizonyítja, hiába állít bármi mást magáról. Ebben a hasonlító példában próbáltam megadni a választ a »nyíltan vagy titokban» kérdésre. Remélem, rajtam kívül vannak még hasonlóan gondolkodású olvasók...

Németh József elítelt Sopronkőhidáról írt: „Nem valamiféle »arany közeputat« szeretnék ajánlani válasszal, hanem inkább tapasztalataim összegzésével tanácsot tudok felajánlani. Nem minden ember vagy közösség tartozik azok táborához, akik önzetlenül vagy enyhé fenntartással segítenek bennünket, ezért arra is fel kell készülni, hogy igenis lesznek buktatók, tehát óvatosan, megfontoltan kell cselekedni. Nem a taktikázást, mások szándékos félrevezetését értem ezalatt, hanem azt, hogy az itt benn meglevő ítélőképességünket kinn is használjuk: válasszuk meg helyesen, ki legyen az, akinek »kítárlakozhatunk, a jó értelemben vett cél érdekében, s kik előtt bölcsőbb, ha a saját példánkkal való bizonyítás után mondjuk csak el a múltat. Mindenesetre, bárhogy is csinálja valaki, ha a törvényeket betartva sikerül hasznos emberré válnia — tisztelettel érdemel!”

Valószínűleg több helyen fog vitára okot adni Molnár Mihály elítelt (Sopronkőhidai Fegyház) őszinte, elgondolkodtató levele:

„Több társammal beszélgettem erről a kérdésről, s ezzel együtt természetesen az utógondozásról, a hivatásos pártfogók intézményéről. Sok tiltakozást hallottam: először annak tudtam be, hogy senki sem akarja alávetni magát különböző korlátozásoknak, ha már egyszer »megadta« az árát az elkövetett bűncselekménynek, letöltötte a büntetését. Később jöttem rá, hogy nem ez a fő ok..., hanem a szegény érzete.

Igen. Minden elítelt kivétel nélkül pontosan tudja, hol és mivel rontotta el az életét, s megvannak győződve arról, hogy ezt a hibát egyedül is helyre tudják hozni, nem szükséges mások segítsége. Hiába kerülnek újra és újra vissza, nem tudnak — vagy nem akarnak — ezen a felfogáson változtatni. Pedig rá kellene döbbsenni, hogy ennek az »ingázásnak« a megszüntetéséhez elengedhetetlenül kell egy biztos pont, kell a segítség.

A beteg is elfogadja a segítő kezét, sőt örül is annak, még akkor is, ha a baj okát egy »szemérmesebb« testrészben találja meg az orvos... A kórházban természetes a tudata annak, hogy egyedül senki sem tud meggyógyulni!

Sokan közöttünk szegyezzük a saját tehetetlenségüket, az okot mindenben keresik és találják, csak abban nem, hogy korábban hiányzott az a valaki vagy valami, amely jó irányba vezette volna lépteiket. A pártfogói felügyelet — bármilyen szívesen hangoztatják is egyesek — nem többletbüntetés, hanem segítség az »elesetteknek«. Miért szegyen elfogadni a támogatást? Elnem talán nem szegyen?!

Tudom magamról, hogy szeretnék »felkelni«, s nem fogja pir borítani az arcom, ha ezt nem egyedül teszem majd.

Jobb, ha — saját érdekünkben — nyíltan és őszintén bevalljuk mindezt saját magunknak...

AZ AKARAT RÖVIDZÁRLATAI

RAGASZKODOTT A REGGELI PÁLINKÁHOZ. Addig el sem kezdte a munkát, míg fel nem hajtotta a szokásos adagot: két fél decit. S aztán már csak a véletlen miatt, hogy elkezdett dolgozni vagy sem. Hiszen a törzskocsyban ott voltak a barátai, akik könnyen rávéttek néhány üveg sörre. S ez így ment minden héten, holott ez az idő a „maszkek” munkáé volt, azaz lett volna, mert gyakran megessét, hogy az egész szabad szombatot végigitta. S este úgy esett bele az ágyba, hogy egy percet sem dolgozott. Pedig kellett volna a többletpénz, de ha ez nem is teremtődött elő, legalább a megváltó pénz ne lett volna az ebek martaléka. Hiszen otthon a feleség és két kisgyerek várta a „megváltó” apukát, hogy hoz pénzt — s ezzel biztonságot. S a végeredmény gyakran ez volt: se pénz, se biztonság.

Ötödik éve voltak házások. Hetedik albérletükön túl, tele bosszantó, sőt kétségbeesítő hiányokkal. Miért nem látja egy férfi, aki a házasság, a családalapítás terhére és kötelességét magára veszi, hogy az az út, amelyen jár — tarthatatlan és katasztrófafoz vezet? S a tragédia, melyet ezt az életmód okoz, nem csak azt sújtja, aki előidézte, hanem ártatlan áldozatai is lesznek: a feleség és a két apró gyerek!

Hiába volt minden kérés, könyörgés, hiába a ritka józan pillanat fogadkozása, tartóssá vált a munkátlan és a részegség. A pénz pedig egyre kevesebb lett. Tehát, elérkezett a döntő pillanat: vagy megváltozik, vagy tovajárja válik! Tetten érték, amikor a munkatársas zsebéből kivette annak fizetését. S ezen felül ellopta az aranyláncát.

MUNKAHÉLYERŐL ELTÁVOLITOTTÁK, bíróság elé került az ügy, hathónapi felfüggesztett börtönbüntetést kapott. Rövid idő múlva megismétlődött az eset. S most előzetes letartóztatásban van.

Nemcsak magát hozta nehéz helyzetbe, hanem a családját is. Hallgassuk meg, mit mond ő, ha ezt a szót hallja: akarat. — Minél többet — pénzt, anyagiakat — előteremteti a családnak! S azt, hogy akaratunk mindig a jóra és a munkára irányul!

— És ezt tette?
— Nem.
— Vajon miért?
— Ittam. Rengeteg gondom és bánatom volt. Albérletben laktunk, a szüleim ellenzték a házasságomat. Még most sem békültek meg velünk. Ez bántott. Most, mióta bent vagyok, hallottam, hogy a feleségem és a két gyerek elköltözött a szüleimtől. Aggódok miattuk.

— Ha előbb gondolkodik, és jobban gondoskodik a családjáról, ma nem kerül ilyen helyzetbe a családja. Végül is nem lehet örök bánat forrása, ha az ember szülei nem szeretik az ember választottját, ez nem ok sem az ivásra, sem a bánatra, sőt, az ilyen, úgynevezett kritikuss helyzet jobban megerősíti az ember jellemét, mert bizonyítani kell, hogy választása nem tévedés volt. Ehelyett az történik, hogy felelőtlensége és akaratgyengesége miatt szétrobban a családi élete!

— NEM TUDTAM MEG-ALLNI, ha ittam egy pohárral, hogy ne igyak többet. Meg aztán, mindig volt okom az ivásra.

— Ez tréfa. Inkább, arra volt oka, hogy ne igyék. Aki nehéz helyzetben van, annak még jobban meg kell gondolnia, hogy hova teszi a pénzét, a keresetét, annak igazán szükség van minden fillérre! No, meg a józan észére. Mennyit tudott volna keresni, ha a főállásán kívül is dolgozik?

— Havonta nyolc-tízezer forintot. Ha meg is kerestem, ennek nagy része elment italra.

— Ha egy évig, csak egy évig nem iszik, csaknem egy házra valót tudott volna megtakarítani! Véget vehetett volna az örökös albérletnek, a szülők gyámkodásának, annak a kemény befolyásnak, amit a maga szülei maguk ellen már évek óta folytatnak.

— Gyenge voltam. Meg akarok változni, kértem a bíróságot, hogy rendeljen el kényszer-elvonókat.

— Ezt évekként ezelőtt is megtehette volna.

Ime, Pásztor András esete, akarata rövidzárlatáról. A Fővárosi Bv. Intézetben van, előzetes letartóztatásban. Szilágyi József ugyanebben a bv.-intézetben van, előzetes letartóztatásban. Ő elsődrendű „szereplője” annak az ügynek, amelynek negyven vádlottja van. Tolvajok és orgazdák egyaránt. Az egyik nagy textilgyárból loptak másfél hónapra keresztül fonalat és szövetet. A kár meghaladja az egymillió forintot. Ebből az ő hasznuk nem több, mint hat-száz ezer forint. A különbözet az orgazdáké.

— BENNEM VAN AKARAT. S ez a család köré összpontosul — mondja keményen, határozottan.

— Ha az úgy nem lenne ennyire szomorú, azt hihetném, hogy viccel. Hiszen, maga itt bent van, a börtönben, s a feleségének olyan „apró” gondjai vannak, hogy miből vesz a három gyereknek téli-kabátot!

— Az igaz, hogy elhagytam a családomat, más nőkkel létesítettem kapcsolatot, de ez már a múlté, én ragaszkodom a gyerekeimhez, és vissza akarom állítani a házasságomat. Nem miattam, hanem a feleségem gyengesége miatt szűnt meg a házasságom, s jöttem el tőlük. A feleségem a szülei befolyása alatt áll. A szülők szektatagok. Az apósom ledobta a gyerekeim picit korábban a földre, úgy, hogy hónapokig kórházban ápolták, ennek már több mint tizenegye éve, csupán azért, mert nem a szektába vittük keresztelni a gyereket. Ma is viseli a gyermek ennek a nyomát, nem egészséges, állandóan betegeskedik. Négyöt helyen laktunk már az ország különböző vidékein; a feleségemet és a gyerekeket mindig ellopták tőlem a szülők. Én mindent megtettem, hogy egybetartsam a családot, de nem sikerült!

— Ez lehet, hogy így igaz, de bizonyára magában sem bizonyított a felesége, különben nem vihették volna el a szülők sem őt, sem a gyerekeket.

— Nem mondom, hogy mintaférj voltam, elmentem vasárnaponként sörözni és kártyázni a sráccokkal, de nem voltam részeges. Nők is előfordultak az életben, de hát ezek nem lényeges dolgok.

— Hát akkor, maga szerint,

mi a lényeges? Ha nem a családi béke, ha nem a házastársak közötti bizalom, a gyerekek iránti felelősségérzet?

HA AZ ÖNKÉNT VALLALT KÖTELEZETTSÉGEKET nem tartja be, akkor miért nősül meg, miért lesznek gyerekei? Vannak olyan férfiak és nők is szép számmal, akik alkalmatlanok a házasságra, s ha mégis megteszik, több ember életét teszik pokollá. Ezt előbb fel kellene ismerni, ehhez önismeret szükséges. Ez pedig, az elmondottak szerint, nem nagyon van meg magában. Egyébként ezt bizonyítja a betörés is, a saját vállalatához tört be, megkárosította a munkatársait, s az egész országot. Maga rendszként dolgozott, bizalmi állásban volt, s visszaélt ezzel — alaposan. Mégis, miért tette?

— Hülyeség volt. Magam sem tudom.

— Legalább azt ne mondja, hogy nem tudta, mit csinál.

— Tudtam.

— A pénzzel mit csinált?

— Ahogy jött, úgy el is ment. Bérelt kocsival és az új élettársammal jártuk az országot, s elszórtuk az egészét.

— Mégis, volt valamilyen szándéka a lopással szerzett pénzzel, mit akart vele csinálni, mondjuk a maradékkal?

— Egy maszkek kereskedővel akartam társulni, már az üzlethelyiséget fel is építettem.

— Egyedül?

— Kőműves vagyok, ez a szakmám. De a testvérem segítette, egyébként ő is itt van, előzetes letartóztatásban.

Ezzel az emberrel kapcsolatban, állandóan a hiány szó jut az ember eszébe, most nemcsak a milliós hiányra gondolok, amit ő okoztak, ennek az eredője zavar: a társadalmi és az önismeret hiánya. Amihez társul, mintegy betetőzi — az akarat rövidzárata.

NEM MORALIZÁLNI AKAROK, szándékom ennél több. Tettenérni azokat a pillanatokot, amikor hirtelen bizonyossá válik egy ember, egy életforma, egy gondolkodási módszer — kudarca.

Akikről írtam, nem gyerekek. Felnőtt férfiak. Családjuk, szakmájuk van. Állandó munkahelyük. Szakmailag leheltnéek a maguk területén kiválóak is, csak rajtuk múlik. De a gyengeség, az álokok, az ürügyek — mind-mind a könnyebb út felé billentik őket.

Sők lepdőnek meg a legjobban, ha hirtelen a szakadék mélyén találják magukat.

A. J.

„Riport helyett”

Megjegyzések egy levélhez

Azt írja levelében Meszlényi Sándor: „... tudom, hogy írásom nem jelenhet meg, mert túlzottan igaz, és a mellékelt cikkre túlzott mértékben rácafoltam. Huzamos börtöntapasztalatom arra enged következtetni, hogy az én igazam nem igazság, ugyanis én csak egy törzsszámmal ellátott elitelt vagyok.”

A levelében foglaltakra nem reagáltunk volna külsőben, mert magányügynek tekintettük, de a szóban forgó levélrészlet arra készít bennünket, hogy nyíltan válaszoljunk. Először is visszautasítjuk azt a véleményt, mely szerint a Heti Híradóban nem jelenhet meg egy írás (levél), amennyiben az túlzottan igaz. Azonkívül csak egy, mindenütt érvényes igazság van, és nem teszünk különbséget elitelt és szabad ember igazsága között, kizárólag a tények számitanak.

De nézzük, miről is van szó, és mi Meszlényi Sándor igazsága, miben cáfolt rá a cikkre? A közelmúltban megjelent egy írás, amelynek „Riport helyett” volt a címe. Azt boncolgattuk benne, hogy vannak esetek, amikor a riportalany —

akkal vagy ok nélkül — nem akar nyilatkozni. Úgy foglaltunk állást, hogy emberileg ezt is meg lehet érteni. S a „riport” azért maradt el, mert a cikk szereplője, Anikó (ahogy Meszlényi Sándor nevezi) „tartózkodott” a beszélgetéstől. Később az is kiderült, miért. Nem jögerősen hat és fél évre ítélték, mert kisgyermekét nem vitte orvoshoz, és az meghalt. A tárgyalásig szabadlábban volt, ezalatt összeköltözött egy másik férfival, és terhes anyaként vett részt a tárgyaláson. A gyermeket már Tökölön szülte meg, ahol egy harmadik férfival ismerkedett meg, akivel szabadlábba után együtt akar élni. Mindezek ismeretében jelentettük ki — és most is tartjuk a véleményünket —, hogy Anikónak nincs erkölcsi alapja a tartózkodásra. Megjegyztük ugyanis: „Mi lesz a börtönben született gyermek sorsa, ki fogja majd gondját viselni? Vagy anya nélkül nő fel, mint annyi kis társa, aki felelőtlen kapcsolatból született?”

Úgy gondoljuk, ezzel a megjegyzéssel nem sértettük senki érzelmeit, hiszen az anya máris egy harmadik férfi kapcsolatát kereste — ami tény.

A mindössze négyéves kórtermet egyik percéről a másikra megtöltötték a látogatók, hogy jószierint mozdulni sem lehetett. Nagy nehezen elhelyezkedtünk mi is, átadtuk a hozottat Editnek, Andris feleségének, s vártuk, hogy megjelenjen: milyen gyógyszereket kap, mit mondott az orvos, hány napig kell bent maradnia, és voltaképpen miért is fogták itt?

Időbe telt, míg elmondtuk egymásnak az újságokat, s jobban körülnézhettem. A szomszéd ágyon húsz év körüli lány feküdt, a látogatás idejére felpúpozott párnákon. Vagy tízen szorongtak körülötte, s látszott a lánycsaj: egy hasonló korú fiatalember kivételével már az egész társaságot a pokolba kívánja. A vele szembeni ágyat egy idősebb hölgy foglalta el. Látogatói nyilvánvalóan gyermekei, s azok gyermekei, unokái voltak. Az utóbbiak, tíz-tizenöt éves bakfisok és kamaszok, egymás szájából kapkodva ki a szót meséltek valamit a nagyinak.

A kórterem negyedik ágya körül senki nem volt. A beteg, egy ötvenesnek tűnő nő, szobatársai boldogságának hátat fordítva feküdt, látszólag a fehér fal egy pontját nézte merev szemmel, mintha oda szögezték volna a tekintetét. Valójában alighanem befelé nézett, múltjának emlékeiben kutatva keresett látogatót magának. Hogy sikerült-e, nem tudom. A kórtermet egy képenek véve, úgy festett, mint a harsogó tavaszi napsugaraktól virágdíszben pompázó gyümölcsökert közepén egy kiszáradt fa.

A beteg nevét a kórlapjáról olvastam le, címét a kórház nyilvántartójában kerestem meg. Bejelentett lakása Kőbányán volt, az európai hírű gyógyszergyártól gyalog alig öt percre...

Csöngetésemre senki nem nyitott ajtót. Megkerestem a házmeztart.

— M. Lajos már nem lakik itt, vagy tíz éve. A két gyerekkel együtt ment el. Nem bírták tovább, és ezen nem is csodálkozom. Tudja, mi volt itt? Az a nő a világ minden pénzét elszórta volna. A gyerekek sokszor csak akkor ebédelték, ha a lakók közül valaki megsajnálta őket. Az ember reggel hattól délutánig itt, a gyárban dolgozott, aztán meg magánháznál vállalt munkát, mert ahogy szobafestő a szakmája, egyszóval jól keresett, de annak a nőnek a Nem-

zeti Bank összes pénze se lenne elég! Most se láttam már egy hete, biztosan megint börtönben van.

— Nem, kórházban.

— Nem csodálom. Olyan élet mellett! Ez a nő úgy issza a drága italokat, ahogy más a vizet. Vagy legalábbis úgy itta, amíg a férje bolond volt és keresett rá. Aztán meg eladogatta a bútorokat meg a bundáit. Mert több bundája is volt, miközben a férfi télvizidején is kiskabátban járt dolgozni. Amikor már nem volt eladnivaló, lopott meg csalt. Egyhuzamban legfeljebb néhány napig van szabadlábban, aztán megint kiderül valami disznósága, és ismét bíróság elé állítják.

— Hány éves M. Lajosné?

— Negyven. Legfeljebb negyvenkettő.

M. Lajos nem messzire költözött annak idején. Egy alig tíz utcával arrébb lakó munkatársától kapott ideiglenes szállást.

Az illető tüstént dühbe gurult, amint M.-nére került a szó.

Lajos sajnálmaival valóan bolond volt. Még a csillagot eget is lehozta volna a feleségének, csak nem tudott hozzá elég hosszú létrát fabrikálni. Igen, itt lakott nálunk a két gyerekkel együtt vagy négy évig. Mindig pontosan megfizette a lakbért meg a koszt-pénzt, mert a feleségem főzött neki is meg a gyerekeknek is. Annyit dolgozott, mint egy bivaly. Nem volt annak az embernek se szombatja, se vasárnapja. Eppencsak aludni tért haza, minden munkát elvállalt, hogy mielőbb lakást vehessen.

— Nem próbált meg visszamenni az asszonyhoz?

— Dehogynem! Olyan szerelmes volt még mindig belé, mint a nagyágyú... Tudja, az ő dolguk meg gyerekkorukban kezdődött, nagyon nagy szerelem volt, mint Rómeóé és Júliáé. Lajos minden sejtjével szerelmes volt abba a nőbe. Hogy ne toljon ki magával ismét, én akadályoztam meg. A megkeresett pénzt mindig átadta nekünk, mi másnap bekaraktuk a takarékláda. Amikor rájött a bolondóra, és vissza akart menni az asszonyhoz, nem adtuk kezébe a betétkönyvet, akárhogy szitkozódott. Kiabált: „Értsd meg, a Kati-nak otthon nincs egy falat enivalója se!” Egyszer fogtam magam, és együtt elmentünk. Igaz, valóban nem találunk harapnivalót az egész lakásban, de italt igen.

— M. Lajosné hogyan viszonyult a dolgokhoz?

— Sehogyse. Nem érdekelte őt semmi sem, ha nem ivott eleget. Italosan olykor átjött hozzánk, és fogadkozott, hogy véget vet ennek az életmódnak, meg hogy ő akarja nevelni a gyerekeit, és ezentúl minden másként lesz. Persze, semmi nem változott. Még akkor sem, amikor a férje rábeszélésére nagynehezen beadta a derekát, és jelentkezett elvonókurára. Tudtuk, mikor engedik haza. Lajos előre felkészült. Sütöttünk, főztünk, úgy vártuk. Kora délután helyett késő este érkezett meg, és mit mondjak, teljesen részegen. Képzelve el, mit érzett Lajos, és mit a két, akkor már tizenegynéhány éves gyerek! Egyébként én is úgy érzem, Lajosnak ekkor pattant meg valami. Addig bízott a feleségében, azóta nem. Azóta egyszer sem említette, nem akart visszamenni hozzá, és a gyerekeknek se példalózott azzal, hogy majd édesanyjátok ezt vesz nektek meg azt, ha jól tanultok.

— Most mit tud róluk?

— Mindent. Együtt dolgozunk ma is, sőt a nagyobbik fiú nálunk a gyárban ipari tanuló. Vegyipari szakmunkás lesz, jól fog keresni.

— Lakás?

— A gyár segítségével szereztek egy kétszobos lakást. Meglehetősen rossz állapotban volt, de néhány hónap alatt rendbehoztuk. Fűrtünk, faragtunk, ahogy mondani szokták, és ma olyan az a lakás, hogy bárki megnézheti.

En is megnéztem. Valóban kielégíti a legkényesebb ízlést is. A kisebbik szobát az apa, M. Lajos foglalja el, a nagyobbikat a két gyerek. Fürdőszobának a volt éléskamrát alakították át, éléskamrát pedig úgy nyertek, hogy a konyha egy részét leválasztották.

— Körülbelül ötven-hatvan ezer forintot tettünk bele — mondta M. Lajos, miközben végigvezetett a lakáson. — Az volt a szerencsém, hogy a munkatársaim segítettek. Ha szabad úgy mondani, társadalmi munkában, baráti alapon. Még egy pohár bort se fogadtak el fizetségként. A bútorokat meg a különféle háztartási gépeket azóta vettük meg, lassacskán. Mindenünk megvan, jól élünk, nem panaszkodunk. A nagyobbik fiam jövőre szakmunkás, a kisebbik pedig befejezi az általános iskolát. Úgy tervezi, ő is a gyárba jön ipari tanulónak, a bátyja után.

— Mit tud a feleségéről?

— Semmit, de nem is akarok róla tudni! Tulajdonképpen nem is a feleségem, csak papíron.

— Miért nem váltak el hivatalosan?

— Sokáig bíztam abban, hogy csak rendbejönnek a dolgok. A gyerekeknek is jobb lett volna, nekem is, meg azt hiszem, az asszonynak is.

— Meg tudja magyarázni, miért alakult így a házasságuk?

— Nem. Sokszor elgondolkodtam rajta, de nem jöttem rá. A két gyerek megszületésénél nagyon jól éltünk. Azokat az éveket soha nem felejttem el. Ezért is nem nősültem meg újra, illetve voltaképpen ezért el se váltam.

— Ha a felesége egyszerűen beálltana azzal, hogy állítsák helyre a házasságukat, ő többé evg kortyot nem iszik, mit tenné?

— Nem hiszek a feleségemnek! Nem engedném ide, mert veszélyeztetné a két gyerek jövőjét.

— Ha tudná, hogy hol van a felesége, meglátogatná?

— Lehet, hogy igen. Éppen ezért, ha tudja, ne mondja meg!

M. M.

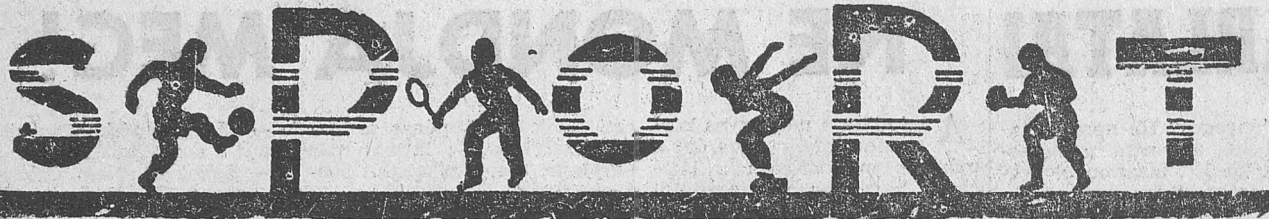
a figyelmét, hogy írásunkat teljes egészében félreértette! Ezt kérdezi ugyanis: „Mi lesz akkor ha én szabadulás után Anikóval azért is fogom tartani a kapcsolatot? Mert fogom! Mit tehetnek ellene? Semmit...” Téved, ha azt hiszi, hogy ráérünk azzal foglalkozni, hogy ki kivel tart kapcsolatot szabadulása után. Egyébként őszintén kívánjuk, hogy társainak ki egymás mellett, és várják egymást hűségesen, amíg mindkettőjük büntetése letelik. Mi csak örülünk, ha emberi sorsok révbe jutását tapasztalhatjuk...

Végül egy dologgal vitatkoznánk még. A levélró azt kérdezi ugyanis: „Ki kérdezett meg engem, mielőtt a cikk napvilágot látott?” Nehéz elképzelni, milyen alapon tart erre jogot Meszlényi Sándor. Annál kevésbé, hiszen a cikk nem róla szól. Ha ő levélben nem jelentkezik, kettőjükön kívül alig tudja valaki, hogy vele ismerkedett meg Anikó Tökölön. Az úgy szempontjából nincs is jelentősége annak, honyan hívják az illetőt.

Fel kell tételeznünk, hogy Meszlényi Sándor nem gondolta végig a dolgokat. Talán ezért is fordulhatott elő, hogy a szerkesztőséghez a postán keresztül küldött expressz levelében a borítékra nagy betűkkel feltüntetve a nyilvántartási számot — ami pedig szigorúan titkos.

S. I.

A Heti Híradó XX. évfolyam 43. számában megjelent keresztírtjéven helyes megnevezése a következő:
— Mert önköz közül 6 az, ki nek én is szívesen lehnéznám a családját.
Könyvjelzalmat nyertek: Erdel József elítelt, Pécs: Mester József elítelt, Vác: Orsós József elítelt, Szeged: Szarka Gábor elítelt, Sopronkőhida: Vigh Szilárd elítelt, Márianosztra.

LABDARÚGÓ NB I.

Egy pont a két rivális között

A bajnokság 14. fordulójában, az őszi idő ellenére a közönség érdeklődése nem csökkent, s végül is a kilenc mérkőzésen a „sárdagasztásban” is 26 gól — s ebből ötvenetesen több fejesből — esett.

Az Ú. Dózsa—Ferencváros versenyfutásban, a Haladás „segített” a zöld-fehéreknek, s így az újpestiek előnye az első helyen egy pont. A két csapatot üldözők közül a Honvéd kikapott, a Haladás egy pontot szerzett, mindez jól jött a Vasasnak és a felzárkózó Videotonnak. Ezen a héten idegenben csak a Rába győzött.

Haladás—Ú. Dózsa 1:1 (0:0)

Szombathelyen (6000 néző) az első félidő derekára szemre az Ú. Dózsa játszott tetszesebben. A másik oldalon a 28. percben Horváth A. tört előre és 25 méterről nagy erejű lövést küldött kapura, a labda a vetődő Szigethi előtt felpattant és a bal sarokban perült (1:0).

Szünet után felváltva kerültek veszélybe a kapuk. A 65. percben Viczkó elfutott, beadásából — három újpesti játékos is leszen volt — Fekete közleről véthetetlenül a léca alá fejelte a labdát (1:1).

A nehéz talaj ellenére jó iramú mérkőzést vívott a két együttes, az eredmény igazságos.

Ferencváros—SBTC 5:2 (3:1)

Már az első perc meghozhatta volna az első gólt az Ülői úton (15000 néző), de Vad a bal kapufánál rosszul találta el a labdát, és mellé lött. A Ferencváros mezőnyfőlénye a 17. percben érett nem is egy, hanem két góllá, mégpedig egy perc leforgása alatt. Előbb Onhausz, aztán Rab talált a hálóba (2:0). Ezt mindkét oldal egy-egy követte. A 30. percben Répás lött a bal felső sarokba, Bálint viszont 11-esből növelte 3:1-re az állást.

Szünet után Vad és Szabó egyaránt fejes gólt szerzett, s a befejezés előtt Horváth tette ugyanezt (5:2).

Közepes játékkal is megérdemelten győzött a Ferencváros.

Vasas—Dorog 5:0 (4:0)

A Fáy utcában (1500 néző) az első félidőben még bírták szusszal a dorogiak — három gólhelyzetük is volt —, de aztán már a Vasas került fölénybe, amely gólokban és négy kapufalövésben is megmutatkozott. Váradai kezdte a gólsorozatot, Zombori folytatta (2:0), majd Gass mesterhármással iratkozott fel (5:0).

A Vasas könnyen nyert, a Dorog alárendelt szerepet játszott.

ZTE—Bp. Honvéd 3:0 (0:0)

Zalaegerszegen szép számú közönség (8000 néző) előtt az első háromnegyed órában változatos küzdelmet vívott a két csapat.

Szünet után a ZTE erősített, s előbb vitatható 11-esből (Józsi értékesítette), majd Rácz akciógóljával vezetést szerzett (2:0). Ezt a 72. percben újabb büntetőből Mihalecz 3:0-ra növelte. Ez után már szemmel láthatóan feladta a Honvéd a küzdelmet.

Videoton—MTK-VM 2:0 (2:0)

Székesfehérvárott (5000 néző) mindkét csapatnak volt kedvező alkalmak, de a csatárok nem tudták ezt gólrá váltani. A 17. percben Czecczi labdáját Májer kapta, és senkiül sem zavartatva lött 12 méterről a kapu középebe (1:0). A 38. percben Kovács József szabadrúgásból lött a hálóba (2:0).

Szünet után az előbb szemerkelő, majd mindjobban erősödő esőben a játék már inkább küzdelem volt.

Rába—Kaposvár 1:0 (0:0)

Kaposvárott (8000 néző) küzdelmes mérkőzésen a hazai csapat többet támadott, de meddő csatárjátékával nem boldogult a jó győri védőkkel. A vendégeket dicséri, hogy egyetlen korszerű támadásból elért Mile-fejessel a maguk javára tudták fordítani a mérkőzést.

Tatabánya—Csepel 2:0 (1:0)

Tatabányán (2000 néző) a bányászcsapat az első játékrészben nagy fölényben játszott. Szünet után változott a Csepel taktikája, többet kezdeményezett, ezért élvezetesebb, érdekesebb lett a játék. A jó iramú mérkőzésen a gólhelyzeteit jobban kihasználó Tatabánya Halász és Sallói góljával biztosan győzött (2:0).

Dunaújváros—SZEOL 3:0 (0:0)

A Dunaújváros (4000 néző) végigtámadta a mérkőzést, a három gólon (szerzői Staller, Szepesi, Bódi) kívül még három kapufát is lött, s különösen az első 20 percben, és a hajrában játszott kitűnően. A szegediek csak a védekezéssel törődtek, alig vezettek egy-két veszélyes támadást.

DVTK—Békéscsaba 1:0 (0:0)

Diósgyőrben (5000 néző) a mély talaj, csúszós pályán a DVTK végig ostrom alatt tartotta ellenfele kapuját, de csak az 51. percben, Tatár közleről szerzett góljával, nyert (1:0). A 87. percben Kerekest a játékvezető kiállította.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Ú. Dózsa	14	11	2	42-18	23
2. Ferencváros	14	9	4	17-13	22
3. Vasas	14	9	1	40-20	19
4. Haladás	14	8	2	26-18	18
5. Bp. Honvéd	14	8	2	18-18	18
6. Videoton	14	7	1	33-22	15
7. ZTE	14	6	3	20-16	15
8. Békéscsaba	14	5	4	19-17	15
9. Tatabánya	14	7	1	21-20	15
10. DVTK	14	6	1	15-23	13
11. Kaposvár	14	4	6	17-19	12
12. Rába	14	5	2	15-21	12
13. MTK-VM	14	5	1	19-23	11
14. Dunaújváros	14	4	3	18-24	11
15. SZEOL	14	3	5	12-29	11
16. SBTC	14	4	1	22-38	9
17. Csepel	14	2	4	12-24	8
18. Dorog	14	1	3	10-24	5

„Montreali kudarcunk csak kiisklás volt, s gondolom, senki sem hiszi, hogy a müncheni aranyéremes szovjet válogatott elcsúszott vízilabdázni” — állapította meg a TASZSZ kommentátora. Véleménye szerint Montrealban a formaidőzítés pontatlansága volt a szovjet csapat kudarcának legfőbb oka. Örvendetesnek tartja, hogy a szovjet vízilabdacsapat 12 éves játékosgárdájában sok a tehetséges fiatal, s már most többen vannak, akik a moszkvai olimpiára szárnításba jöhetnek.

RABAT: Nemzetközi labdarúgó-torna döntőjében a Nice együttese meglepetésre 2:1 arányban nyert a KEK-győztes Anderlecht ellen.

A csepeli dobóversenyen néhány jó eredmény született. A gerelyhajítás Boross (Ú. Dózsa) 84,78 m-rel, a női diszkoszvetést Hercegh Agnes (Csepel) 57,98 m-rel, az ifjúsági kalapácsvetést Kumor Péter (Csepel) 69,66 m-rel nyerte meg.

Az FTC női asztalitenisz-csapatja Bécsben és Grazban négy mérkőzésen vendégszerepelt: mind a négy találkozón győzelmet ért el.

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI KUPA

Kikapott a Honvéd, a Haladás és a Kaposvár

A Magyar Népköztársasági Kupában nem maradt el a meglepetés. Ezek közé tartozik a Bp. Honvéd debreceni veresége, az Olajbányász sikere Szombathelyen, Pécsen kikapott a Kaposvár.

Eredmények:
Dorog—Budafok 2:1 (1:0). Budafok, 400 néző. Vezetete: Bártfai, Gólok: Péntek (2), illetve Esterházy.

Csepel—BVSC 1:1 (1:0). Szőnyi út, 300 néző. Vezetete: Eöri. Gólok: Csordás, illetve Antal.

SBTC—Gyöngyös 2:1 (0:0). Gyöngyös, 300 néző. Vezetete: Hartman. Gólok: Mártha, Horváth, illetve Horváth.

Olajbányász—Haladás 3:2 (2:0). Szombathely, 300 néző. Vezetete: Farkas. Gólok: Derdák, Bogáti, Pávilicz, illetve Szabó (2).

Ú. Dózsa—Bp. Építők 6:0 (4:0). Népliget, 400 néző. Vezetete: Nagy. Gólok: Töröcsik (2), Farkas (2), egyet 11-esből, Kolár, Pataki dr. (öngól).

Tatabánya—Oroszlány 1:0 (0:0). Oroszlány, 100 néző. Vezetete: Bodrogi. Gól: Halász.

MTK-VM—Székesfehérvári MÁV 3:0 (1:0). Székesfehérvár,

600 néző. Vezetete: Drahos. Gólok: Salamon (2), Oláh (2), Grolmusz (2), Gergei.

Debreceni Kinizsi—Bp. Honvéd 1:0 (1:0). Debrecen, 3000 néző. Vezetete: Balázs, Gól: Kovács.

Szolnoki MÁV—Békéscsaba 0:0. Szolnok, 300 néző. Vezetete: Borsos.

SZEOL—Szolnoki MTE 3:1 (1:1). Szolnok, 500 néző. Vezetete: Makó. Gólok: Simon (öngól), Egervári, Hágelman, illetve Garics.

Rába—Csorna 3:0 (1:0). Csorna, 700 néző. Vezetete: Kosok. Gólok: Pozsgai (2), egyet 11-esből, Mile.

Dunaújváros—Komló 3:2 (1:2). Komló, 300 néző. Vezetete: Drabec. Gólok: Szepesi, Fajkus, Klement, illetve Mód, Tóth.

Zalaegerszeg—Füzfő 2:1 (2:1). Füzfő, 300 néző. Vezetete: Lábodi. Gólok: Szentés, Soós, illetve Tóth.

PMSC—Kaposvár 2:0 (2:0). Pécs, 2500 néző. Vezetete: Agoston. Gólok: Domány (2).

Vasas—Pásztó 5:1 (2:0). Pásztó, 3000 néző. Vezetete: Fehér. Gólok: Gass (3), Müller és Ádám.

ATLETIKA

Cél: ütőképes gárda kialakítása

Még nem készültek el az ideai statisztikák (a szakosztályokból és a megyékből csak novemberben érkeznek be a minősítéshez szükséges jelentések), de az atlétikai szövetség vezetői már megvonták 1976 mérlegét.

— Két éve, hogy nyilvánosságra került az atlétika jövőjét és fejlődését meghatározó állásfoglalás. A tizenöt évre szóló program első szakaszában az egyik legfontosabb kötelességünk volt, hogy sportágunkat megállítsuk a lejtőn. A montreali olimpián, ez elsősorban Németh Miklósnak köszönhetően, részben sikerült is.

A szövetség erőfeszítéseket tesz, hogy a tanulóifjúsággal megszerettesse az atlétikát, s minden korosztálynak megfelelő programot és követelményeket adjon. Jelenleg a 15—16 évesek a diáksportkörökben készülődnek és a csapatbajnokságokon versenyeznek, a 17—18 esztendősek tanulók a középiskolákra és az egyesületekre épülő többfordulós csapatbajnokságokon vetélkednek, s megyei selejtezőkön, területi középdöntőkön át jutnak el az országos döntőig. A 13—14 esztendősek diákok foglalkoztatási rendszere még csak most alakul, s abba a programba illeszkedik, amelyet a Minisztertanácsnak az egységes testezésre vonatkozó határozatai körvonalaznak. A legfiatalabbak — a 8—12 évesek — egyelőre csak az úgynevezett futóakcióban vesznek részt, amelynek az a célja, hogy folyamatos gyakorlással képessé váljanak az állóképességet növelő távok megtételére.

Megtörtént a szakosztályok kategóriákba sorolása, s ennek az volt a célja, hogy a különböző szinteken differenciált feltételeket teremtsenek.

— Jók a tapasztalataink, a szakosztályi munka szervezetesebbé, a szakmai tevékenység rendszeresebbé és tervszerűbbé vált. Bár a szakmai színvonal még sok kívánomival hagy maga után, mégis, számos pozitív jelenséget tapasztalunk. Általános érvényű célunk, hogy a nemzetközi szinten is jegyzett versenyszámainknak, tehát a gerelyhajítás, a középtávú futás és a női távolugrás mellé újabb — legalább 3 — számban ütőképes versenyzői

gárdát alakítsunk ki. Nem titok: a férfi távolugrók, a női gerelyhajítók, s talán a női közép-hosszú távfutók lehetnek a közeljövőben az első vonalba, de nem mondomk le a férfi és női magasugrókról sem.

Jövőre, a moszkvai olimpiára gondolva, a szövetség az augusztus 19—21-i, kijevi ifjúsági Európa-bajnokságra a korábbiánál erősebb csapatot szándékozik küldeni, de a jelenlegi élvonal és a közvetlen utánpótlás is több nagy lehetőséget kap: ott lesznek a legjobbak — San Sebastianban, a márciusi fedettpályás Európa-bajnokságon, a női, illetve a férfi EK küzdelmeiben, a szeptemberi, első ízben rendezésre kerülő Világ Kupán, az augusztusi Universiádén és az ifjúsági barátságversenyen is.

Moszkva félmillió látogatóra számít 1980-ban

Barcelonában a NOB végrehajtó bizottsága meghallgatta az 1980. évi téli és nyári olimpiai játékok szervezőinek a jelentését. A nyári olimpia előkészületeiről Ignatyij Novikov szovjet miniszterelnök-helyettes, a szervező bizottság elnöke tartott mintegy kétórás tájékoztatót. Hangsúlyozottan kijelentette, hogy valamennyi NOB-tagország részvétele biztosított a nyári játékokra, s a legjobb feltételek mellett dolgozhatnak majd az újságírók, a rádió- és a tévériporterok. A bizottsági intézkedések kevésbé lesznek szigorúak, mint Montrealban, mert arra a szovjet fővárosban nincs szükség. Ötszáz ezer látogatót várnak a moszkvai, XXII. olimpiára, az összes sportlétesítmények befogadóképessége egyébként ugyancsak megközelíti ezt a számot.

— Moszkva nem ismer semmi olimpiai problémát, időre minden készen lesz — mondotta Novikov.

Lake Placid jelentését is meghallgatta a NOB végrehajtó bizottsága a téli játékokkal kapcsolatos előkészületekről.

NB II:

Fej fej mellett

Olajbányász—Budafok 3:2 (1:1). Nagykanizsa, 1500 néző. V.: Nagy B. Gólok: Füle dr. (2), Ligeti, ill. Zöldi, Esterházy.

Ganz-MÁVAG—Füzfő 1:0 (0:0). Kőbányai út, 1000 néző. V.: Hámori. Gól: Végh.

V. Izzó—SZMTE 2:1 (1:1). Tábor u., 3500 néző. V.: Pádár. Gólok: Hanzel, Kovács B., ill. Szakács.

Szfv. MÁV—BVSC 3:3 (1:1). Székesfehérvár, 1500 néző. V.: Jaczina. Gólok: Ur, Megygyes (11-esből), Fülöp, ill. Bartos (2), Varga.

Sz. MÁV—Komló 2:1 (2:1). Szolnok, 2500 néző. V.: Eöry. Gólok: Repka, Molnár, ill. Radics.

Pécs—Volán 0:0. Pécs, 6000 néző. V.: Kúti.

KKFSE—Szekszárd 3:1 (2:1). Szentendre, 800 néző. V.: Szávó. Gólok: Magos (2), Pogány, ill. Orosz.

Eger—Várpalota 2:0 (1:0). Várpalota, 1200 néző. V.: Bodrogi. Gólok: Dudás (2).

MÁV DAC—Ózd 2:1 (1:1). Győr, 800 néző. V.: Urbán. Gólok: Csollány, Tóth, ill. Marton.

DVSC—Oroszlány 2:0 (1:0). Oroszlány, 500 néző. V.: Tapolczai. Gólok: Maczkó, Pus-kás.

1. Pécs	15	7	6	2	28-12	20
2. Szfv. MÁV	15	7	6	2	24-18	20
3. Budafok	15	8	2	5	37-29	18
4. BVSC	15	6	6	3	30-22	18
5. V. Izzó	15	8	2	5	30-22	18
6. DVSC	15	8	2	5	24-18	18
7. Szekszárd	15	8	2	5	18-17	17
8. SZMTE	15	8	1	6	31-25	17
9. Eger	15	7	3	5	33-28	17
10. Volán	15	5	6	4	25-18	16
11. MÁV DAC	15	7	2	6	27-26	16
12. G.-MÁVAG	15	6	4	5	23-25	16
13. Olajbányász	15	5	4	6	19-24	14
14. KKFSE	15	5	3	7	24-24	13
15. Komló	15	4	4	7	14-19	12
16. Füzfő	15	4	4	7	16-24	12
17. Várpalota	15	4	3	8	17-23	11
18. Ózd	15	3	3	9	17-27	9
19. Sz. MÁV	15	3	3	9	11-23	9
20. Oroszlány	15	1	6	8	12-34	8

KOSÁRLABDA

1. Ganz-MÁVAG

Szűknek bizonyult a Ganz-Mávag nemrég felavatott Kismartoni úti új tornacsarnoka a Papp Péter nemzetközi kosárlabda-emléktorna utolsó napján. Az első helyért az eddig két veretlen csapat, a Ganz-Mávag és a csehszlovák Svit mérkőzött.

Az első perctől eltekintve, a 38. percig végig biztosan vezetett a magyar együttes, a vendégek azonban a rendes játékidő letelte előtt két másodperccel egyenlítették (95:95). Hosszabbítás következett, amelyben a lelkesebb magyar együttes győzött 103:101 arányban.

A torna végeredménye: 1. Ganz-Mávag 6, 2. Svit 5, 3. BSE 4, 4. Leipzig 3.

Nem jutott döntőbe a Vasas vízilabdacsapata

Moszkva. Jól kezdődött (bravúros 7:0-os győzelem a hatosoros EK-győztes Belgrádi Partizán ellen), rosszul végződött a Vasas számára a vízilabda EK középdöntője.

A magyar bajnok az olasz Florentinával játszotta a négyes torna utolsó mérkőzését, s már 4:1-re vezetett, amikor megtorpant, az olaszok egyenlítették, s a mérkőzés 5:5 (1:2, 2:0, 1:2, 1:2) arányú döntetlenül végződött. S miután a Partizán Belgrád 8:7-re nyert a szovjet csapat ellen, így a Vasas rosszabb gólkülönbséggel a harmadik helyre került, s nem jutott a döntőbe.

Az Elektromos kézilabdacsapata grazi vendégszerelésének utolsó mérkőzésén 26:17 arányban kitűnő játékkal győzött az osztrák válogatottal szemben.

Lahti készül a világbajnokságra

A sísport versenyzői és kedvelői helyesléssel és örömmel nyugtázták, amikor a Nemzetközi Sí Szövetség tavalyi San Franciscó-i kongresszusán a finnországi Lahtit bízta meg az 1978-as sí-világbajnokság rendezésével. A finnek mindig kitűntek a nagy nemzetközi sportversenyek példás megrendezésével, s ezen belül a 95 éves lakosú Lahti kiváltnak tekinthető lett elismert központja. A város csodálatos fekvése — tavak és hegyvonulatok közt — csak a lehetőséget kínálja, s hogy belőle valóság lett, azt a sportszeretnek és a kitűnő létesítményeknek lehet köszönni.

A számok valóban sokat mondanak. A festői városban nem kevesebb mint 36 sportpálya, 15 jégkorongpálya, két fedett versenypálya, 15 síugrópálya, a környéken kerekén 150 kilométernyi sítérkép van. Mindennek alapja pedig 25, kitűnően felszerelt iskolai tornacsarnok. A város sportegyesületeinek 16 és fél ezer igazolt versenyzője van — ez több, mint a város lakosságának hatoda. Mindezek folytán

rendezi évről évre Lahti a finn téli legnagyobb sporteseményét, a Salpausselkä elnevezésű 75 kilométeres sítúrát, amelyen mindenki elindulhat, s a részvételtől emleklapot kap. A több tízezer, néha százezer részvevő között még egy-két éve is ott volt Urho Kekkonen elnök és a finn politikai, kulturális közélet több más ismert alakja.

A nagy téli versenyek rendezésében gyakorlott Lahtit tehát nem érte váratlanul a nemzetközi szövetség megbízása. A létesítmények úgy-szólván naprakészen vannak, de az elmúlt években a rendezésében gyakorlott Lahtit tehát nem érte váratlanul a nemzetközi szövetség megbízása. A létesítmények úgy-szólván naprakészen vannak, de az elmúlt években a rendezésében gyakorlott Lahtit tehát nem érte váratlanul a nemzetközi szövetség megbízása. A létesítmények úgy-szólván naprakészen vannak, de az elmúlt években a rendezésében gyakorlott Lahtit tehát nem érte váratlanul a nemzetközi szövetség megbízása.

A világbajnokságra a nagyszánc mellett felépül egy 70 és egy 50 méteres szánc, s az egész egysejtes úgy alakították ki, hogy az érkezési térségben nagy befogadóképességű tribünöket emelnek. A szövetségben korszerűsítik a város legnagyobb stadionját. A sportközpont — Finnországban vagyunk! — a Vesijärvi (azaz: Víz-tó) partján épül fel. Egyidejűleg tovább tökéletesítik a sífutó- és a lesiklopályákat. A rendezők ígéri, hogy a részvevőknek és kísérőknek kifogástalan elhelyezésről gondoskodnak, s bár Lahtiban sok elsősorban szálloda van, minden bizonylan igénybe kell majd venniük Helsinki vendégszeretét is: a főváros száz kilométernyire van Lahtitól.

A világbajnokságnak — amelynek fővédnökségét Kekkonen elnök vállalta — elkészült a teljes programja. E szerint 1978. február 17-én lesz az ünnepélyes megnyitó, majd elsőként a tíz-kilométeres futás és a 70 méteres ugrás versenyeit bo-nyolítják le. Az utolsó napon, 26-án, az 50 kilométeres sífutás zárja a gazdag versenysorozatot.

KULTURÁLIS FIGYELŐ

A budapesti művészeti hetek mérlege

A budapesti művészeti hetek programját az idén is nagy érdeklődés kísérte. Evente más-más művészeti ág — az idén a színházművészeti — állt az érdeklődés középpontjában. A budapesti művészeti hetek szocialista tartalmának erősítése érdekében olyan országos eseményeket is beiktattak a rendezvénysorozat műsorába, mint például a csehszlovák barátság és kultúra napjai.

A legnagyobb siker két-ségkívül a világhírű moszkvai Taganka Színház produkcióit kísérte. Szovjet vendégeink kilenc előadásban mutattak be — zsúfolt házak előtt — három produkciót: a Hamletet, a Tíz nap, amely megrengette a világot című riportregény adaptációját és a Csenedesek a hajnalok színpadi változatát. Budapest vendége volt a Pozsonyi Nemzeti Színház is. szlovák művészek Shakespeare Lear királyát és a Páva szonatina című drámát hozták el a magyar fővárosba. A csehszlovák előadóművészetet reprezentálta a Prágai Opera is, amelynek műsorán a Ruszalka, a Katja Kabanov és az Adalót menyasszony szerepelt. Ugyancsak a színházi választékot nö-

velte a Szegedi Nemzeti Színház társulata, amely Az aranykoporsó című operával örvendeztette meg a műfaj kedvelőit. Sokan voltak kíváncsiak a veszprémi Petőfi Színház Vitéz lélek című előadására is.

A budapesti zenei hetek ezúttal új színfolttal gazdagodott: a zenei világnap megünneplésével. Nagy sikerrel koncerten köszöntötték a nemzetközi eseményt a Liszt-, Bartók-verseny győztesei. A 35 hangversenyt átfogó program a zeneművészet szinte valamennyi nagy alkotóját megszólaltatta kiváló együttesek, szólóisták tolmácsolásában. A Korunk zenéje sorozat ezúttal is a legmodernebb zene híveinek szerzett örömet ritkán hallható művek repertoárba iktatásával. Igen nagy közönségsikere volt a művészeti hetek egyetlen amatőr táncművészeti rendezvényének is a Csepeli Munkásokotthonban.

A filmbemutatók heti újdonságai közül a legemlékezetesebb Fábri Zoltán Ötödik pecsét című filmjének premierje volt. Az idén is figyelemre méltó alkotásokkal köszöntötte az őszi kulturális seregszemlét a televízió, a rádió.

A simontornyai „mocsárvár” életre kelt

Egy esztendeje fogad turistákat Simontornyan az egykori „mocsárvár”, amelynek helyreállítására tizenötmilliót fordítottak. A vár megnyitásával a simontornyaiak korszerű művelődési intézményhez is jutottak, a művelődési házzal közösen új lehetőségeket teremthetnek a kulturálódásra. A műemlék vár idegenforgalmi szempontból még jobbára kihasználatlan, noha klasszikus, bár csak torzoként fennmaradt és átmentett eredeti építészeti töredékeivel páratlan az országban.

Története során a simontornyai vár — ez a szándékosan eldugott, a Sió mocsaras vidékére épített kastély — főúri menedékhely volt az öröknek mondott hadiutak egyik „melékutójában”.

De belső életét tekintve nem volt sem elszigetelt, sem magányos. A Czilleiek itt szőtték összeesküvésüket Mátyás király meggyilkolására, s építészete is mutatja, hogy benne volt az akkori szellemi áramlatokban. Egyik termében például ugyanolyan toszkani eredetű reneszánsz kandallót találunk, mint amilyeneket a budai királyi várban és még több főúri kastélyban építettek.

Ma eredeti szépségében áll a vár. Foglalkozik, törődik vele a megyei művelődéspolitikai gondot visel rá a székszárdi Babits Művelődési Központ és a székszárdi múzeum. De a legértékesebb mégis az a munka, amelyet — bár meg lehet, nem nagy füsttel — a vár fiatal népművelési igazgatója és munkatársai végeznek.

Simontornya különleges adottságú nagyközség: lakói csak mellékesen foglalkoznak mezőgazdasági munkával, zömük a Simontornyai Bőrgyárban és a Bőr- és Szőrme-feldolgozó Vállalatnál dolgozik. A bőrgyár maga is olyan ipari „műemlék” volt (1980-ban lesz kétszáz éves), amelynek folyamatosan levő rekonstrukciója több százmillió forintba kerül. De ez a nagy összeg csak az új, modern technikai berendezések és az átalakítás költsége. Az új technikákhoz pedig műveltebb emberekre is szükség van.

A vár fiatal népművelői felismerték ezt, s kapcsolatot építettek ki a két gyár szocialista brigádjaival: a múzeumi hónap egyéb — elég gazdag — rendezvénysorozatán kívül például a brigádoknak vetélkedőket rendeznek. Tárnya és célja a vár történetének feldolgozása, megismertetése. Ehhez tartozik a várban rendezett Rákóczi-kiállítás tanulmányozása, a vár és a Rákóczi-szabadságharc kapcsolatainak feldolgozása.

Kodály-szobrot avattak Pécsen

Pécs újabb szép szoborral gazdagodott: felavatták Kodály Zoltán szobrát a székesegyház előtti parkban. A nagy zeneszerző és zenepedagógus gyakori vendége volt a mecsekfaljai városnak, sok szál fűzte a Pécsen élő muzikusokhoz, pedagógusokhoz, kórusokhoz. Az avatónneptésen Forrai Miklós zenetudós, a Zeneművészeti Főiskola tanára emlékeztet a mesterre, a pécsi kórusok pedig Kodály-műveket adtak elő. Jelen voltak az avatáson Kodály Zoltánné és a mester Pécsen élő hozzátartozói, továbbá Baranya megye és Pécs vezetői is.

A bronzszobor Varga Imre Kossuth-díjas szobrász művészi alkotása.

KIS TÖRTÉNETEK

Híres emberekről

Radnai György nyári piáhenők hosszú sorát töltötte Stanci néni horgásztanyáján, Balatonfüreden. Odaadó horgász mivoltát mi sem jellemzi jobban, mint hogy a szorgos pecázástól meddő és terméketlen esztendőök sem tántorították el. Ugyanis éveken át néhány apró keszeget kívül semmi sütni-főznievaló nem akadt a horgára. A Balaton tünődére és a halászok védőszentje végül is megjutalmazta állhatatosságáért, s 1965 nyarán csodálatos bőséggel indult meg Radnai horgászszeszona. Ahogy megérkezett, első nap három szép potytkát rántott ki a vízből, s utána rendszeresen öt-hat testes ponty volt a napi zsákmány.

Miután egy ilyen bőséges horgászatról hazatért, felesége s a többi horgászhitves elhatározták, hogy esteget hatalmas kondér halpaprikást készítenek.

Gyuri — adta ki a rendelkezést ebéd után Radnainé —, eredj ki délután a vízre, hozz egy csomó apróhalat, amit belepasszírozhatunk a halléba. Tíz-tizenöt darab elég lesz.

Délután úgy fél négy tájban Radnai ladikba száll, kivezve saját, jól bevetett helyére, a nádasba. Ilyenkor nemigen harap a hal, de azért mégis magával vitte a kis horgászbót mellett a nagy pontyozóbót is. Próba szerencse.

Előbb a pontyozóbót horgát vetette a vízbe, majd nekilátott a kis bottal, hogy teljesítse az asszonyok kívánságát. Várt néhány pillanatig, egyszer csak látja, hogy a pontyozóbót úszója erősen mozog. Oda nyúl, húzni kezdi kifelé a zsinórt, keze különböző súlyt érez, s alig néhány perccel a nádasba érkezése után ritka hatalmas ponty verődik a zsákban. A mérésnél kiderül, hogy hét és egyegyed kilöt nyom. Az asszonyok a horgásztanyán örömrivalgással fogadják a diadalmas horgászt, az örömrivalgást azonban hitvesi fejmosás követi.

Ugyanis a hét és egyegyed kilöt ponty dicső horgásza a ritka zsákmány után még két óra hosszat ült a ladikban. Két óra hosszat ült, úsztatta a kucakokat, s egy árva keszeget nem tudott a halászléhez kifogni.

A legendás horgásztörténethez még egy kis függelék is tartozik.

Az óriásponty megbámulatásának kellős közepén betoppant a horgásztanyára az Operaház karnagya: Blum Tamás, aki a Balaton túlsó oldaláról jött látogatába. Nézi, bámulja, fotografálja Radnai csodálatos pontyát, egyszer csak, csavarintós észjárással felkiált:

— Káprázatos! Ekkora pontyot még hazudni sem lehet!

Képtárat épít egy megye

Szombathelyen nincsen képtár. Derkovits szülőházában ugyan is van múzeum, de a legutóbb megszerzett harmincyolc Derkovits-kép elhelyezésére ott már egyetlen négyzetméternyi falfelület sincs. A város vállalta Dési Huber életművének gondozását is, s e kettős elkötelezettség szülte a gondolatot: épüljön Szombathelyen szocialista képzőművészetünk két nagy alkotójának műveit méltóképpen bemutató képtár.

Egy ilyen méretű vállalkozásra ebben az öt éves tervben semmiféle költségvetésből nem lehet pénz szerezni.

Az idén júniusban látott napvilágot a Vas Népe hasábjain a Szombathelyi Képtár-Építő Egyesület Előkészítő Bizottságának felhívása. A felhívást meghallották a fővárosban élő valamikori vasiak is, ezért dr. Gonda György, a képtár-Építő egyesület elnöke — egyben a megyei tanács elnöke — köteletségének tartotta, hogy előttük is beszámoljon a mozgalomról.

Dr. Gonda György elmondta, hogy a felhívás komoly visszhangra lelt, már ötszáznál több pártoló tag jelentkezett eddig. Bekapcsolódott a munkába a Hazafias Népfőrt is: községi bizottsága megszervezte a képtár-Építő egyesület baráti körét. A megye legnagyobb üzemei vállalták, hogy öt éven át — társadalmi munkából, kommunista műszakok jövedelméből — évi százezer forintot, a mezőgazdasági nagyüzemek évi kétszázhuszszert juttatnak az új képtár építésére. Részt vesz a munkában anyagi eszközeivel és szellemi kapacitásával egyaránt a megyei tanács és a Képzőművészeti Alap is. A felhívás megmozdította a festők és szobrászok fantáziáját is; igen sokan — és nemcsak a megyeiek — egy-egy művet ajánlottak fel az építési összeg gyarapítására. Jelentkezett a Magyar Nemzeti Galéria is, és hosszasan lehetne sorolni a segíteni vágyókat.

Sok — a képtár-Építés gondolatát támogató — baráti kör alakult meg a szombathelyi középiskolákban és a szocialista brigádok között.

Fiatal, gyerekcipőben járó mozgalom a szombathelyi képtár-Építőké, csupán a céljaik egyértelműek és határozottak ma még. A megvalósítás útja számtalan lehet. Az elképzelés: egy négyezer négyzetméteres, Derkovits, Dési Huber és a kortárs művészek munkáit bemutató, időszakos kiállításoknak helyt adó, sokfajta képművelődési tevékenységet egyesítő képtár megteremtése. A két lehetséges terület — az Iseum tőszomszédsága és a Claudius-szállóval szemközi bokros liget — közül a Magyar Építőművészek Szövetsége választja majd ki a képtár felépítésére alkalmasat és a szövetség írja ki az országos pályázatot a tervrajzokra is.

Ha minden jól megy, ha a vasiak és nem vasiak buzgalma nem lankad, 1981-ben képtárat lehetne avatni Szombathelyen. A képtár-Építő egyesület névsorát böngészve — szerepel benne szobrászművészől színészig, miniszterhelyettestől országgyűlési képviselőig, súlyemelő világbajnoktól gépszerelőig vagy hetven lelkes művészbarát — nem elképzelhetetlen, hogy ez a társadalmi összefogás példát ad művészet-szeretetről az országnak.

A magyar nyelv tanítása indiai egyetemen

Polinszky Károly akadémikus, oktatási miniszter ünnepélyes keretek között iktatta be a magyar nyelv diplomakurzusát a delhi egyetemen. Indiában 1970 óta tanítják a magyar nyelvet az egyetem modern európai nyelvek tantervében, de eddig csak egy évfolyam elvégzésére volt lehetőség.

Dr. Polinszky Károly látogatást tett a delhi Nehru egyetemen, ahol nagy sikerű előadást tartott a magyar oktatásügy helyzetéről.

Száznegyven képviselő kezdeményezése a nemzetközi nyelv ügyében

Érdekes és jelentős eseményről tájékoztatta olvasóit a Világ és Nyelv, a Magyar Eszperantó Szövetség folyóiratának most megjelent 5. száma: száznegyven országgyűlési képviselő aláírásával fontos javaslatot nyújtott át egy küldöttség az országgyűlés kulturális bizottsága elnökének.

A képviselők azt kérik, hogy a kulturális bizottság — az országgyűlési ügyrend megfelelő paragrafusainak értelmében — hozzon létre egy úgynevezett ad hoc albizottságot néhány képviselőből és a soknyelvűség, illetve a nemzetközi nyelv kérdéseit legjobban ismerő szakemberekből. Ez az albizottság egyebek közt azt vizsgálná meg: vajon hasznos lenne-e, ha a világ államai a nemzetközi érintkezés céljára egyetlen nyelvet fogadnának el egyezményes közvetítő nyelvként, s hogy erre a szerepre alkalmas-e az eszperantó?

A kulturális bizottság legutóbbi ülésén a bizottság tagjait tájékoztatták a beadványról; a bizottság úgy döntött, hogy a kérdés érdemi tárgyalását napirendre tűzi.

Nagyobb, legnagyobb

A vissz. 1. és a függ. 27. számú sorokban a világúrel kapcsolatos, mindig időszzerű megállapítás olvasható.

Vizszintes: 1. A mondat első része (zárt betűk: A, R, E, N). 13. Az Ohello intrikus szerepe. 14. Okori ahén demagóg. 15. Statisztikai alapegység. 16. Török tiszti rang volt. 18. Lyukacska. 20. ... kőnép (Geothé). 21. Egymás utáni betűk az abécé legvégéről. 22. Versben megörökít. 26. Jómaga. 28. Nyári hűsítők. 29. Azonos mássalhangzók. 31. Levegő. 32. A múlt idő jele. 33. E. P. 34. Jótékonyság. 35. Az NSZK egyik tartományának Svájcjal és Franciaországgal határos vidéke. 37. Szelecnék mondott, de nem mindig szelíd vad. 38. ... pedér: füstent (latin eredetű idejezés). 40. Különböző jellegű művekből áll. 42. Orosz férfinév. 43. Archeológus. 44. Skálahang. fon. 45. Tesz-vesz. 46. Papírlap. 47. Megszóltatás. 48. Kettősbetű. 49. Az orvosi táblák egyik rövidítése. 50. Alfa egyenlő betű. 52. Előnkben nyüzsgő, tarka-barka bazár. 53. Kossuth-díjas festő (Sándor). 57. Nagyobb vállalatok irodai részlege. 58. Malakias. 59. Aiban pénz. 61. Ertekezés prémú vizlátal. 62. ... mars! 63. Észak-amerikai tó. 65. Káryajáték. 67. Okori ország volt a mai Irán délnyugati részén.

Függőleges: 1. Ismert holland labdarúgó-csapat. 2. Kivánság. 3. A szolgias jelképe. 4. Paripa. 5. Gépkecske. 6. Csongrád megyei község. 7. Zenekritikus, zeneszerző. 8. Ady-versekre írt daltal szanzonirodalomunk klasszikus darabjai. 8. Mintás, plüss-szerű bútorszövet. 9. Személyes névmás. 10. Kötésző. 11.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14					15		
16		17		18				19		20	
21		22		23				24		25	26
27	28										
29	30	31			32			33			34
35		36			37			38			39
40				41			42				
43					44			45			
46		47			48			49			50 51
		52			53			54			
55	56	57									58
59		60			61			62			
63		64			65			66		67	

Újházy... 12. A kezében fog. 13. A kezében fog. 14. A kezében fog. 15. A kezében fog. 16. A kezében fog. 17. Egy csapat fiatalember. 18. elbeszélés és a dráma nagy. 19. A kezében fog. 20. A kezében fog. 21. A kezében fog. 22. Naponta legalább ritka, nyáron dús. 23. Zöldyomi (zvoleni) autók betűjele. 24. Túl sokat iszik. 25. Zeneszerző (Aurél, 1871—1928), az Operaház igazgatója volt. 26. Különös alakú végtag. 27. Kinek a tulajdona? 28. Angol sör. 29. Tova. 30. Olasz folyó. 31. Róka egyenlő betű. 32. Kijetett betű. Beküldési határidő: 1976. december 4.

Közművesítés az ötödik ötéves tervben

A népgazdasági tervhez kapcsolódva 1976 és 1980 között 13 milliárd forintot fordítanak a tanácsok az ivóvíz-ellátással és a szennyvízelvezetéssel kapcsolatos közművek fejlesztésére, 60 százalékkal többet, mint az előző ötéves tervben. Tehát meggyorsult a vízvezeték-hálózat bővítésének üteme. A fejlődés jellemzősége: 1970-ben a lakosság fele, tavaly kétharmada, az ötéves terv utolsó évében pedig már csaknem háromnegyede jut egészséges hálózati ivóvízhez. Más oldalról megközelítve: 1970-ben a vezetékveszél el látott családi otthonok száma alig múlta felül az egymilliót, most pedig már másfél millió körül jár ez a szám. Jelenleg egy év alatt ötmilliárd köbméter vizet kap a hálózatról az ország, a fejlesztések révén azonban négy-öt esztendő múlva 50-60 százalékkal növekszik ez a mennyiség. A többi között számottevő fejlesztést irányoznak elő Zala megyében, ahol 27 százalékról 43 százalékra emelkedik a közműhálózatba kapcsolt lakások aránya, s Szabolcs-Szatmár megyében: itt 1970-ben minden 20 lakás közül csupán egyben volt vezetékveszél, 1980-ra viszont már minden harmadik otthonban lesz.

Gondot fordítanak a támacsok arra is, hogy a közművesítési aránytalanságokat fokozatosan felszámolják, s a leggyengébben ellátott községekben 1980-ra legalább minden

második háztartás vezetékveszél vízhez jut. Öt év alatt hétezer kilométernyi vezeték építenek meg.

A soron következő években gyarapodik a nagyobb körzeteket ellátó regionális vízművek száma. A többi között a Balaton környéke, Kaposvár és Pécs is ilyen beruházásoknak látja majd hasznát. Nyiregyháza vízellátását a tiszaí vízkivételi mű, Gödöllőnek és környékének gondjait pedig a Dunakeszi, Gödöllő odavezetett víz oldja meg.

A korábbinál nagyobb figyelmet fordítanak a tanácsok arra, hogy az ivóvíz-szolgáltatás fejlesztésével a szennyvízelvezetés is lépést tartson. Ez ugyanis sok helyütt nagyon elmaradt. Az igen költséges, olykor több százmillió forintba kerülő szennyvíztisztító telepekből ebben az ötéves tervben Csongrád, Hajdú-Bihar, Vas, Baranya, Borsod és Győr-Sopron megye székhelyein épül egy-egy. A fővárosban a kétmilliárd forintos beruházással készülő észak-pesti szennyvíztisztító telep napi teljesítménye eléri majd a 140 ezer köbmétert.

Az ország csatornázott területein jelenleg körülbelül 3,7 millió lakos él. Öt év alatt 110 kilométerrel növelik az ország csatornahálózatát és ezzel a csatornahálózatba kapcsolt lakások aránya a jelenlegi 29 százalékról 35-37 százalékra növekszik.

Indul a metró - megszűnik a villamos az Üllői úton

Az észak-déli metróhoz kapcsolódó jelentős felszíni forgalmi csomópont rendezése, a Felszabadulás és a Kálvin tér átadása alkalmával a fővárosi tanács közlekedési főigazgatóságának vezetője ismertette a Nagyvárad tér-Deák tér közötti metróvonal év végi megnyitására egy időben életbe lépő felszíni tömegközlekedési változásokat.

A tervek és az intézkedések szerint a metróvonal indulásával egyidőben megszűnik a villamosközlekedés az Üllői úton. Ésszerűen, a közúti közlekedést is gyorsítva, ahol lehet, korlátozzák, illetve megszüntetik a párhuzamos autóbusz- és villamosjáratokat. A metróhoz a számítások szerint a Kőmizy utca, a Baross, a Ráday és a Mester utcából gyorsan el lehet majd jutni, mert ezeken az útvonalakon 300-350 méteren belül elérhetőek lesznek az autóbusz- és villamosmegállók.

A felszíni forgalmi változások közé tartozik, hogy a Dél-Pest felől érkező autóbuszok népligeti végállomását visszahelyezik a Nagyvárad térre, s itt fordulnak meg a Kispeszt és Lőrinc felé haladó villamosok is.

Több autóbuszjárat útvonala rövidebb lesz. Így például a 6-os és a 106-os Óbuda-Marx tér-Engels tér között jár

majd. A Nagyvárad tér és a Felszabadulás tér közötti szakaszon éjszakánként pedig januártól 182-es jelzésű autóbuszok járnak.

A belváros egy részét az év végétől a célforgalmi kocsikon, valamint az éjszaka 21 óra és reggel 8 óra között parkoló járműveken kívül gépkocsi nem veheti igénybe. A Deák Ferenc utcában parkolóhelyet építenek.

A következő hónapokban újávarácsolják, hatsávossá építik át az Üllői utat. A Nagyvárad tér és a Kálvin tér között már hozzáláttak a közművek korszerűsítéséhez. A rekonstrukció második üteme január-februárban zajlik majd. A Nagyvárad tértől kifelé vezető útszakasz azonban még két évig építési terület lesz.

A felszíni forgalmi változásokkal egy időben, tehát az év végén kerül sor az autóbusz-jelzések módosítására is, amelynek lényege, hogy a gyorsjáratok piros, négyszögletes keretbe foglalt számjelzést, az expresszjáratok piros E betűs kiegészítésű számjelzést kapnak, a többi busz jelzése hagyományos marad, azzal a különbséggel, hogy 1-től 200-ig számozzák őket, és az elágazó járatok a jelenlegi Y jelzés helyett három számjegyűek lesznek: 28Y helyett például 128.

Termákvizek hasznosítása

Hazánk világviszonylatban jelentős termákvízvagyonának üdülési és idegenforgalmi hasznosításával kapcsolatos fejlesztési tervünkünk 1974-ben kötött szerződést a magyar kormány az ENSZ Fejlesztési Programjával. A fejlesztési koncepció kialakítására létesítették a Regionális Fejlesztési Tervezési Projekt Irodát, amelynek szervezésében a VÁTI tervezői az ENSZ szakértőinek segítségével összeállították a termákvíz hasznosításának hosszú távú átfogó programját.

A program végrehajtásáról Szilágyi Lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes számolt be a Project Broda székházában. Mint el

mondotta, elkészült a termákvízre alapozott üdülés és idegenforgalom távlati fejlesztési koncepciója, s az első ütemben, 1985-ig javasolt fejlesztés műszaki-gazdasági terve. Mintatervet állítottak össze egy jellemző termál-idegenforgalmi telepre: Visegrádra, Egerre, Harkányra és Tiszafüredre. A hosszú távú, 1990-ig szóló koncepció folyamatosan kiépíthető termálfürdő-hálózat szervezésének 161 fürdőtelep fejlesztésére ad javaslatot. Közülük 118 települést ítélt előnyösnek az idegenforgalom fejlesztése szempontjából is; az 1985-ig terjedő első ütemben 31 település fejlesztését tartja indokoltnak a javaslat.

Befejeződött a gabonavetés

A mezőgazdasági üzemek teljesítették az őszi gabonavetés előirányzatát. A búza, rozs, őszi árpa, tritikálek együttesen tervezett több mint másfél millió hektáros tervét a gazdaságok 100,2 százalékra teljesítették. Legfontosabb kalászos gabonafélékből, a búzából több mint egymillió 340 ezer hektáron került földbe a mag.

A kalászos gabonaféléknek nagy szerepük van az ellátásban, a népgazdaságban. Vetésükre — sok esztendő tapasztalatai alapján — október a legalkalmasabb időszak. Az idén októberben a gabonafélék túlnyomó többségét elvetették, s viszonylag kicsi terület maradt november első napjaira. Jól előkészített talajba gondos munka nyomán került a mag. Az időjárás is nagyon kedvezően alakult. Aránylag könnyen lehetett jó minőségű vetőmagot készíteni. Csapadékot is kapott a vetés, így gyorsan erőteljesen csírázott a gabona. A kikelt vetések szépen fejlődnek, s ma már bizonyos megerősödve mennek a tébbe. A kikelt vetések szépen fejlődnek, s ma már bizonyos megerősödve mennek a tébbe. A kikelt vetések szépen fejlődnek, s ma már bizonyos megerősödve mennek a tébbe.

Az őszi tennivalók közül így még nagyobb erőt fordíthatnak a gazdaságok a betakarításra. A termés zöme már bekerült a földekről. Az őszi érésű növények nagyobb hányadát betakarították. Rizs, cukorrépa, kukorica és egy kevés zöldségféle azonban még betakarításra vár. A késve érő rizsvetésekre összpontosították a betakarítógépeket, s ezen a héten végeztek a rizsaratók. Egy-egy munkára alkalmas napon jól haladnak a kukorica betakarításával is. Jelentős területen tulajdonképpen csak a kukorica áll meg a lábán: eddig a háromnegyedet törtek le kézzel, vagy aratták le kombájnokkal. A gyümölcs — ezen belül az alma — szedése gyakorlatilag befejeződött. A zöldségnövények betakarításával is csaknem végeztek.

Az őszi felszántandó terület mintegy 2,3 milli hektárra tehető, eddig ezzel a munkával több mint egymillió hektáron végeztek. Az őszi szántás tehát — a kukoricabetakarításhoz hasonlóan — még jó ideig ad munkát a gazdaságokban.

Magyar-osztrák közös vízszabályozás

A nyugat-magyarországi Aranyapataktól közösen szabályozták a magyar és osztrák víziügyi szervek. Az Ausztriában eredő, 1700 méter hosszban hazánk és Ausztria között határvíznyomként szereplő patak közös szakaszán 22 000 köbméter kőmunkát végeztek; nemrég volt a műszaki átadás a határszéli Búcsú község térségében.

Ezzel osztrák és magyar területein mintegy 200-200 hektárnyi földterületet víztelepítették. A jövőben művelhetővé válik az eddig terméketlen mezőség, egyúttal megoldódott Búcsú község árvízmentesítése is.

Urbanisztikai világnap

A Magyar Urbanisztikai Társaság székházában tartott ünnepségen Sárlos István, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtájkára, a társaság elnöke emlékezett meg az urbanisztikai világnapról. Egy argentin mérnök kezdeményezésére 1949. óta a világ csaknem valamennyi országában megemlékeznek a napról, hogy felhívják a kormányok, a tudósok és a lakosság figyelmét a városrendezés fejlesztésére a városi ember és környezete közötti egyensúly megővésére, megteremtésére.

Az ünnepségen a népfőnt főtájkára átadta az urbanisztikai eredmények elismerésére alapított Hild János-emlékérmet az egyéni kitüntetetteknek: dr. Bakács Tibornak, a településépítéstudomány nemzetközi hírvilágjának, az Orvostovábbképző Intézet tanácskezelő egyetemi tanárának, valamint Mester Árpád Ybl-díjas építésmérnöknek.

MÉLYFÚRÓ-SZAKMUNKÁSOK KÉPZÉSE

Várpalotán, a 305-ös Ipari Szakmunkásképző Intézetben mélyfúró- és kőolajtermelő szakmunkásokat képeznek. Képtünk a másodéves tanulók mélyfúrógyakorlatán készült

Az oktatási tárca kiemelt feladata

Tizenöt új gyógypedagógiai intézetet adnak át 1980-ig

Az oktatási tárca egyik kiemelt feladatának tekinti a gyógypedagógiai és a gyermekvédelmi intézetek hálózatának bővítését, a létesítmények korszerűsítését. Amint azt az Oktatási Minisztériumban elmondották, ennek a területnek a fejlesztése fontos szociálpolitikai kérdés. Már a megelőző tervidőszakban elkezdtek az úgynevezett széles korhatárú (3-18 évesek számára létesített) nevelőotthonok hálózatának kialakítását. Megépült 1971-ben Komáromban egy 320 személyes gyermekotthon; három évvel később Miskolcon költözhetett új létesítménybe ugyanennyi rászoruló gyermek, tavaly pedig Hajdúnánás adták át hasonlókat. A központi keretből létesített intézményeken kívül sok kisebb gyermekotthont építettek a tanácsok is. Az utóbbi években korszerűsítették a Főti Gyermekváros épületeit.

Az esedékes beruházások gyorsított ütemben folynak. Rövidesen átadják Kisterepe nyén az új 200 személyes nevelőotthont. Vége felé tartanak a bővítéssel és a korszerűsítéssel Tiszadobon, az ország első — közel múltban jubilált — nevelőotthonában. A nagy múltú intézet korszerű otthonépülettel, tornateremmel, minden igényt kielégítő konyhával, étteremmel és egyéb kiszolgáló berendezésekkel bővül, s így újabb 300 gyermeknek lehet otthona. Jövőre tétő alá kerül a 320 személyes szolnoki nevelőotthon; itt kap helyet a megyei gyermek- és ifjúságvédő intézet is. A tervidőszakban megnyílik Budapesten a

mozgássérült gyermekek új nevelő- és nevelőképző intézete, ahol 340-en lakhatnak, tanulhatnak majd, további száz ambuláns gyerek számára megoldják az orvosi ellátást, s itt hatvan nevelőjelöltet is képeznek évente.

Gyermekvédelmi, illetve gyógypedagógiai intézmények központi beruházásaira és tanács támogatására öt év alatt 800-800 millió forintot fordít államunk. Sok olyan gyerek van, aki gyógypedagógiai kezelést, foglalkozást igényelne, ám kisebb településeinken erre kevés lehetőség nyílik. Ezért az a cél, hogy minél több bentlakásos intézetet építsenek. Rövidesen elkészül Győrben, Nyírbátorban és Velenében az egyenként kétszáz, Hajdúböszörményben pedig egy százhoz személyes bentlakásos intézmény, csökkent értelmi képességű gyerekeknek. A tervidőszakban további húsz építést kezdik meg, amelyek közül tizenötöt befejeznek 1980-ig.

A fővárosban megépül egy speciális otthon és iskola gyengén látó gyermekek részére, országos jelleggel. A tanterem mérete, berendezése, felszerelése eltér a megszokottól; a tanteremhez többek között pihenő-játszó helyiség kapcsolódik majd, ahol a tanulási időszakok szünetében kikapcsoló foglalkozásokra lesz lehetőség. Az iskolához tanterem is épül, mivel szakorvosi vélemény szerint a gyengén látó gyermekek fejlődő szervezete az egészséges szeműknél is jobban igényli az úszást.

A gyalogosok biztonságáért

Budapest forgalombiztonsági helyzetéről tárgyalt a közlekedési főigazgatóság jelentése alapján, a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága.

A fővárosban 1960 óta kisérik folyamatosan figyelemmel a közúti balesetek alakulását. 1960. és 1971. között gyors ütemben nőtt a közúti balesetek száma, s míg 1960-ban 2379 baleset volt a budapesti utcákon, addig 1971-ben már 7115. 1972-től változott ez a tendencia, s jelentős volt a csökkenés, 1975-ben 5480-an sérültek meg Budapest közútjain.

A balesetek okait elemezve megállapítható, hogy a közúti szerencsétlenségek halálos áldozatainak háromnegyed része, a súlyosan sérülteknek pedig egyharmada gyalogos volt. A járőrelők érdekében eddig is sok intézkedés született, ennek köszönhető, hogy évről évre csökken a halálos és súlyosan sérültek száma. A vizsgálatok alapján a legfontosabb jelzőlámpával ellátott csomópontok számának gyarapítása

és a figyelmeztető, sárgán villogó lámpák felszerelése a gyalogátkelőhelyeknél. A következő időszakban évente 25-30 jelzőlámpás csomópontot alakítanak ki, és 15-20 gyalogátkelőhelynél szerelik fel a villogó sárga jelzést. Tovább fejlesztik a Műszaki Egyetem utépítési tanszékével az ügyeletet is. E szervezet feladata, hogy legkésőbb 24 órával a baleset után megvizsgálja a helyszínt, és javaslatot készít a szükséges forgalomtechnikai intézkedésekre.

Folyamatosan korszerűsítik az elavult közlekedési csomópontokat. A Boráros téren, a Móricz Zsigmond körtéren, a Steinmetz kapitány útja-Gyömrői úti csomóponton, valamint a Flórián téren kerül sor forgalombiztonsági berendezések telepítésére. Januártól a fővárosban az út- és csomóponthálózat valamennyi fontosabb pontját folyamatosan figyelemmel kísérik számítógépes rendszer és adatbank segítségével.

Elkészült a zalaegerszegi víztároló

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság gépesített munkacsapatai egy év alatt megépítették a zalaegerszegi víztárolót. A hatalmas tároló egymillió köbméter víz befogadására képes.

Jelentős szerepe lesz az árvízvédelemben, de alkalmas vízisportok rendezésére, horgászatra, s egyúttal ipari, mezőgazdasági célra tartálékolja a vizet. A tervelőgátak átadásával megkezdődött a tároló felbontása.

Moszkva és Riga között autópálya épül. A munka megkezdődött; első szakaszában Moszkvától Volokamszk városáig jutnak el.

Lengyelország és Dánia között rendszeres kompüzlekedés megindítását határozták el Anker Jörgensen dán miniszterelnök lengyelországi látogatása során. A kompjárat a dániai Stubbekbinget és a lengyel Svinoujscie várost köti össze; a lengyel tengerparton üdülőtelep létesül.

A földrajzi névtár összeállításáról rendezett intézkedést a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter; 1977-79. között a földrajzi neveket tartalmazó megyei kötetek jelennek meg, amelyekhez térképek is tartoznak.

Mocsáry Lajos születésének 150. évfordulója alkalmából emlékülnepeket rendezett kedden Egerben a HNF városi és Heves megyei tanácsa a Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán. Delután az Eger melletti Andornaktálya községben emléktáblát helyeztek el a dualizmus korának kiemelkedő politikusa egykori családi házában.

Új rendelőintézetet avattak Leninvárosban. Új rendelőintézet nyílt Veszprémben is, a város központjában.

Frankfurt am Mainban most zárult a Nemzetközi Szakácsművészeti Kiállítás, amelyen nagy sikerrel vettek részt a magyar küldöttek, a versenyre 20 ország nevezett be öt-öt tagú csoporttal. A zsüri arany nagydíjjal jutalmazta a magyar szakácsok csoportját, és az öttagú delegáció mindegyike külön-külön, személy szerint is aranyérmert nyert. Ezenkívül az arany Oscar-díj és a rendezőség nagy ezüsttábla is a magyar szakácsoknak jutott. A Nemzetközi Szakács Egyesület Venesz Józsefet, a Magyar Szakács- és Cukrász Szövetség elnökét beavasztotta a világ-szövetség központi bizottságába.

Magyar-kínai műszaki-tudományos együttműködés

Hazaérkezett Pekinből Szili Géza nehézipari miniszterhelyettes vezetésével az a küldöttség, amely részt vett a magyar-kínai műszaki-tudományos együttműködési bizottság 15. ülésén. A jövő évre szóló, s a magyar-kínai műszaki-tudományos együttműködésre vonatkozó jegyzőkönyvet Szili Géza, illetve Ma Ji, a Kínai Népköztársaság gépipari minisztériumának miniszterhelyettese, az együttműködési bizottság társelnökei írták alá. Jelen volt Fang Ji, a külföldi gazdasági kapcsolatok minisztere és Ribánszki Róbert, hazánk pekingi nagykövete. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően folytatódik a két ország szakembereinek cserélőtatása.